

แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา

สู่...โรงเรียนคุณภาพ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

โดย

ดร.อำรุง จันทวานิช

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

371.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ส691 น แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา

สู่...โรงเรียนคุณภาพ/ดร.อรุณ จันทวานิช,

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ., 2547

130 หน้า

ISBN : 974-559-701-5

1. การบริหารการศึกษา 2. อรุณ จันทวานิช

3. ชื่อเรื่อง

แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่...โรงเรียนคุณภาพ

Guidelines on the best practice for Quality School

สิ่งพิมพ์ สกศ.

อันดับที่ 97/2547

พิมพ์ครั้งที่ 1

กรกฎาคม 2547

จำนวนพิมพ์

1,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่

โครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ

สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0-2668-7123 ต่อ 2414, 2415

โทรสาร 0-2243-2787

Homepage <http://www.onec.go.th>

E-mail : onec@onec.go.th

พิมพ์ที่

บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด

208/5 ซอยสาเก ถนนตะนาว

เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทรศัพท์ 0-2424-3252, 0-2424-3249

โทรสาร 0-2424-3252, 0-2424-3249

คำนำ

ความคาดหวังด้านการศึกษาของคนไทยและสังคมไทย ก็คืออยากเห็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพเกิดขึ้นทั่วทั้งแผ่นดินไทย เป็นสถานศึกษาที่ให้บริการทางการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีสภาพแวดล้อม บรรยากาศ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่เสมอ เป็นต้น

การจะพัฒนาให้เป็น “โรงเรียนคุณภาพ” ได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารและการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพดังกล่าว เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษา และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเนื้อหาของหนังสือ “แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา สู่อะไร...โรงเรียนคุณภาพ” ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบของความเป็นโรงเรียนคุณภาพ แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตลอดจนดัชนีชี้วัด และวิธีประเมินโรงเรียนคุณภาพได้อย่างค่อนข้างชัดเจน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณ ดร.อำรุง
จันทวานิช และคณะ ที่ได้ใช้ความวิริยะอุตสาหะในการศึกษาวิจัย
และเรียบเรียงองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารและการ
พัฒนาสถานศึกษา สู่โรงเรียนคุณภาพได้อย่างละเอียด ครอบคลุม
อันจะก่อประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติต่อไป

(ศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก วรเดช จันทวร)

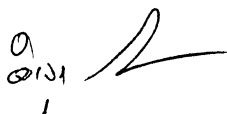
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำของผู้เรียบเรียง

เอกสาร “แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่...โรงเรียนคุณภาพ” นี้ มุ่งเสนอแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงทัดเทียมกัน ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ข้อคิดและแนวทางที่เสนอในเอกสารเล่มนี้ จะเป็นนิยามรูปแบบการวิเคราะห์เชิงระบบ ผลการศึกษาวิจัยที่นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดความเป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งการดำเนินงานสู่โรงเรียนคุณภาพ เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพทุกด้านตามศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ของแต่ละโรงเรียน และแต่ละพื้นที่

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสาร “แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่...โรงเรียนคุณภาพ” นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาโรงเรียน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมเป็นอย่างดีต่อไป

(นายออรุณ จันทวานิช)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 บทนำ	1
- ความเป็นมา	2
- กรอบแนวคิดโรงเรียนคุณภาพ	3
บทที่ 2 องค์กรกำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพ	13
- องค์กรประกอบหลัก	13
- ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัด	16
บทที่ 3 การดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน	29
สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ	
- แนวทางการพัฒนาโรงเรียน	31
สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ	
- บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	34
- ขั้นตอนการพัฒนาโรงเรียน	36
สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ	
- ขั้นตอนเตรียมการและสร้างความเข้าใจ	37
- ขั้นตอนตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน	39
- ขั้นตอนกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนา	51

-	ชั้นกำหนดแผนปฏิบัติการระดับ คุณภาพทางการศึกษา	53
-	ชั้นดำเนินการระดับ สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ	61
-	ชั้นประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ	63
-	ชั้นสร้างความยั่งยืนในการ เป็นโรงเรียนคุณภาพ	65
	เอกสารอ้างอิง	67
	ภาคผนวก	
	เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ	70

บทที่

1

ความเป็นมาและความสำคัญ ของโรงเรียนคุณภาพ

โรงเรียนคุณภาพเป็นโรงเรียนที่มีสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้ดี ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานกำหนด และได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาได้สนองสอดคล้องความต้องการของชุมชน เป็นที่ชื่นชมของชุมชน รวมทั้งเป็นโรงเรียนที่สามารถเป็นแบบอย่างในการให้ความช่วยเหลือชุมชน และโรงเรียนอื่นในชุมชนได้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของโรงเรียนคุณภาพ

โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีกับนานาประเทศได้ ดังนั้นการมี “โรงเรียนคุณภาพ” ถือเป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญในการเป็นกลไกให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศ และมีความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันในมาตรฐาน ยืดหยุ่นและหลากหลายในทางปฏิบัติ

“โรงเรียนคุณภาพ” เป็นเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพเป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างของโรงเรียนอื่นที่เป็นรูปธรรม และท้าทายความสามารถของผู้บริหาร ความสำเร็จของการมี “โรงเรียนคุณภาพ” จะส่งผลให้บรรลุตามมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ...” นอกจากนี้ยังจะช่วยขจัดปัญหาวิกฤตทางการศึกษาต่าง ๆ ได้ อาทิเช่น คุณภาพสถานศึกษาที่แตกต่างกัน คุณภาพผู้เรียนที่มีมาตรฐานไม่เท่าเทียมกัน ผู้เรียนขาดกระบวน การเรียนรู้ที่จะพัฒนางานได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการทางการศึกษา ดังนั้น จึงเป็นความมุ่งมั่นของกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะให้ “โรงเรียนคุณภาพ” ดำเนินการได้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นมิติใหม่แห่งการ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

พัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตั้งแต่รากหญ้าของการจัดการศึกษา โดยลดความแตกต่างของการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ได้

2. กรอบแนวคิดของโรงเรียนคุณภาพ**2.1 แนวคิดวิเคราะห์ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ**

แนวความคิดของโรงเรียนคุณภาพเกิดจากความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังให้บังเกิดความเสมอภาคของการให้บริการการศึกษาแก่เด็กไทยทุกคนมีความเท่าเทียมกันในคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน และลดความเหลื่อมล้ำในคุณภาพของผลผลิตซึ่งหมายถึงคุณภาพของผู้เรียน

แนวความคิดของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งใช้เป็นตัวกำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพมีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางเป็นสากล กล่าวคือสถาบันนานาชาติเพื่อการวางแผนการศึกษาขององค์การยูเนสโก (Aletta Grisay and Lars Mahlek 1991 : 4) ได้กำหนดแนวการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยมิติที่สัมพันธ์กัน 3 มิติ คือ คุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนการสอนและคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา (Input) คุณภาพของกระบวนการเรียนการสอน (Teaching Process) และคุณภาพของผลผลิต (Output) ในทำนองเดียวกัน คูมส์ (Coombs 1969 อ้างถึงใน UNESCO 1991 : 3) ได้อธิบายความหมายของคุณภาพการศึกษาว่าอาจหมายรวมถึง เนื้อหา วิธีการสอนการจัด

กระบวนการทางการศึกษา ความพยายามต่าง ๆ ที่จะปรับการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่นวัตกรรม ในขณะที่ไมลาเรท (Mialaret 1985 อ้างถึงใน UNESCO 1991 : 3) ได้กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับความคาดหวังของชุมชน (Context) ที่แสดงให้เห็นได้จากวัตถุประสงค์ของการศึกษากับคุณลักษณะที่แท้จริงของกระบวนการทางการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่สังเกตได้จากผู้เรียน สตีเฟนส์ (Stephens 1990 อ้างถึงใน Robson and Matthews 1995 : 5) ได้ระบุถึงเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลและชุมชน ทั้งที่เป็นความต้องการในปัจจุบันและอนาคต วางรากฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ประสบการณ์เชิงลึกสำหรับพัฒนาปัญญา สำหรับหลักการปฏิบัติเพื่อบรรลุ เป้าหมายของคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งในแง่กายภาพและการพัฒนาเชิงศีลธรรม การเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนบุคคล และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้นการวิเคราะห์ความเป็นโรงเรียนคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งในส่วนที่เป็น บริบท (Context) ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งเป็นแนวคิดการใช้องค์ประกอบเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาเป็นกรอบการพิจารณา

2.2 ผลการศึกษา วิจัยที่นำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

ในการประยุกต์รูปแบบเชิงระบบ (CIPP Model) เป็นกรอบการพิจารณา กำหนดความเป็น “โรงเรียนคุณภาพ” มีผลการศึกษา วิจัย ทั้งภายในและต่างประเทศที่ชี้ถึงองค์ประกอบหลัก และตัวชี้วัดในองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งในส่วนของบริบท (Context) ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output หรือ Product) ดังนี้

1) บริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียน (School Context)

ชุมชนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลและมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นผู้ใช้บริการทางการศึกษาที่โรงเรียนต้องจัดให้สนองความต้องการและให้เกิดความพึงพอใจชื่นชม ครัทธาต่อคณะผู้บริหาร - ผู้สอน ความสัมพันธ์ของชุมชนกับโรงเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน (กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน, 2539 หน้า 11 - 12) ความสัมพันธ์นี้ได้แก่ การแก้ปัญหา ร่วมกัน การให้ความรู้และบริการแก่ชุมชน (ความช่วยเหลือ) การได้รับความรู้จากชุมชน และชุมชนมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน (ชื่นชม) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน จึงเป็นบริบทสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาได้

นอกจากบริบทนอกโรงเรียนคือชุมชนแล้ว ในโรงเรียนควรจัดบรรยากาศที่ดีด้วย เช่น ร่มรื่น สะอาด สวยงาม มีเรือนเพาะชำ มีสวนป่า ฯลฯ (คณะทำงานการหารูปแบบโรงเรียนที่ดี 2537 หน้า 11) ตัวแปรของบริบท (Context Variables) ที่สถาบัน

นานาชาติ เพื่อการวางแผนการศึกษาขององค์การยูเนสโก (IIEP, 1992/93) (เอกสารสำเนา) ได้กล่าวไว้ ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน คือ ตัวนักเรียน เช่น คุณสมบัตินักเรียน ความสามารถ ประสิทธิภาพ เจตคติ ฯลฯ และตัวแปรที่ส่งผลต่อสภาพห้องเรียน (Classroom Context) ได้แก่ ขนาดห้องเรียน หนังสือเรียน เทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งได้รับผลกระทบจากสภาพของโรงเรียนและชุมชน (School and Community Contexts) ได้แก่ บรรยากาศจริยธรรมของชุมชน และขนาดโรงเรียน U. S. Department of Education (Office of Educational Research and Improvement Monitoring School Quality : An Indicators Report, Dec. 2000 หน้า ii) รายงานไว้ว่าคุณภาพโรงเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่ดี และกำหนดตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของโรงเรียน ไว้ 4 ตัวบ่งชี้ คือ School Leadership, Goals, Professional Community Discipline และ Academic Environment

2) ปัจจัยโรงเรียน (School Input)

จากกรอบแนวคิดการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถาบันนานาชาติ เพื่อการวางแผน การศึกษาขององค์การยูเนสโก (IIEP, 1992/93) ได้กำหนดปัจจัยหลักเป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครูบุคลากรทางการศึกษา บุคลากร/ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน และทรัพยากรวัสดุ ได้แก่ หลักสูตร/สื่อการเรียนการสอน แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน สถานภาพและความพร้อมของสถานศึกษา งบประมาณเพื่อการจัดการศึกษา

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

ในการประชุมสัมมนาโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้สอบถามความคิดเห็นจากผู้ประชุมประมาณ 2,000 คน เกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพ ได้ข้อสรุป (จากแผนผัง, เอกสารอัดสำเนา, 2545) ที่เป็นปัจจัยของการจัดการด้านกายภาพ ได้แก่ อาคารสถานที่ (ตามเกณฑ์) ภูมิทัศน์ (สะอาด ปลอดภัย แหล่งการเรียนรู้) สื่อ (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการห้องคอมพิวเตอร์ ห้องวิทยาศาสตร์) สิ่งสนับสนุน (น้ำดื่ม กิจกรรมสนับสนุน) และที่เป็นปัจจัยของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ จำนวนครู (เพียงพอ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ประพฤติดี เมตตา รับผิดชอบ) คุณภาพครู (ความรู้ คือ วิชาที่สอน ทักษะ คือ ภาษาคอมพิวเตอร์ ความสามารถ คือ จัดหลักสูตรจัดการเรียนรู้ สื่อ คือ เพียงพอ)

➢ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวครู (Presage Variables) ที่ยูเนสโก เสนอไว้ ได้แก่ 1) ประสบการณ์การฝึกอบรม เช่น การรับการฝึกอบรมจากมหาวิทยาลัย การฝึกอบรมตามโครงการ / เรื่อง ฯลฯ 2) การฝึกปฏิบัติ เช่น การสอน และ 3) คุณสมบัติความเป็นครู เช่น ทักษะการสอน สติปัญญา แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของการกำกับติดตามด้านครูซึ่ง U.S. Department of Education (Monitoring School Quality : An Indicators Report, Dec. 2000, หน้า ii และหน้า 5) กำหนดไว้ 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

- Teacher Academic Skill ซึ่งงานวิจัยจำนวนมากพบว่า นักเรียนเรียนรู้ได้มากจากครูที่มีทักษะด้านความรู้ทางวิชาการที่ดี (Strong academic skill) และเช่นเดียวกันมีงานวิจัย

หลายเรื่องที่มีข้อค้นพบตรงกันว่า ทักษะด้านความรู้ทางวิชาการ เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าทักษะด้านความรู้จะเป็นตัวทำนายว่าคน ๆ นั้นสอนดี

- **Teacher Assignment** ในความเป็นจริงครูจำนวนมาก ไม่ได้ได้รับการฝึกอบรมให้สอนในวิชาที่รับผิดชอบ นักวิจัยหลายคนพบว่า การเตรียมเนื้อหาที่จะสอนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยเฉพาะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่ไม่มีผล ในวิชาภาษาอังกฤษและประวัติศาสตร์ กล่าวคือครูที่มีวุฒิปริญญาตรี และปริญญาโททางคณิตศาสตร์ มีผลทำให้คะแนนวิชานี้ของนักเรียนสูง ข้อค้นพบนี้ พบเช่นเดียวกันในวิชาวิทยาศาสตร์

- **Teacher Experience** มีการศึกษาหลายเรื่องได้แนะนำนักเรียนเรียนรู้ได้มากจากครูที่มีประสบการณ์ แต่ก็เป็นไปได้ที่จะให้เฉพาะครูที่มีประสบการณ์มาทำหน้าที่สอน ครูที่เพิ่งเข้ามาใหม่ควรกระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ และจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือครูใหม่ ๆ เหล่านี้

- **Professional Development** คุณภาพของการสอนอาจขึ้นกับโอกาสที่ครูได้รับการพัฒนา และแม้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นพ้องกันว่าพัฒนาวิชาชีพของครู จะทำให้การเรียนของนักเรียนดีได้ แต่ยังไม่มียังข้อมูลทางสถิติที่สนับสนุนความเห็นดังกล่าว

➤ ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ในเอกสาร “โรงเรียนในฝัน” (คณะกรรมการหารูปแบบโรงเรียนที่ดี 2537, หน้า 10 -

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

16 และหน้า 20) ได้เสนอปัจจัยของโรงเรียนในฝันว่า โรงเรียนควรมีความพร้อมที่สมบูรณ์แบบ และได้กำหนดตัวแปรที่เป็นปัจจัยของโรงเรียนในฝันไว้ ได้แก่ ขนาดโรงเรียนตามขนาดของพื้นที่ (มี 3 ขนาด) สภาพแวดล้อม (ที่ตั้ง ความสะอาดสวยงาม และสิ่งจำเป็นในโรงเรียนอาคารและอุปกรณ์) ห้องสมุด (บรรยากาศดี บริการดี และหลากหลาย มีหนังสือเพียงพอ) จำนวนนักเรียน (ตามขนาดโรงเรียน เช่น 500 - 2,000 คน ต่อห้อง เช่น 20 - 30 คน ต่อ 1 ห้องเรียน ต่อครู เช่น 15 - 30 คน ต่อครู 1 คน) ครู จำนวนครูต่อนักเรียนต่อวิชาที่สอน เช่น ควรมีครบตามรายวิชาที่สอน ครูสนับสนุนการสอน เช่น ควรมีปริมาณที่เหมาะสมบุคลิกภาพของครูผู้บริหาร (นักพัฒนามีความคิดริเริ่ม เอาใจใส่การบริหาร ฯลฯ) หลักสูตร (หลักสูตรเฉพาะของโรงเรียน เน้นความเป็นชาติ ยึดหยุ่นตามสภาพสังคมและความสนใจของนักเรียน)

จากโรงเรียนในฝันของสวนดุสิตโพล (สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, “โรงเรียน” และ “ครู” ในฝันของนักเรียน, 2543) ได้ข้อค้นพบที่ตรงกัน (อยู่ในอันดับที่ 1 - 3) จากนักเรียนอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาว่า “โรงเรียน” ที่อยากได้ควร **สวย สะอาด ร่มรื่น** และ “ครู” ที่อยากเรียนด้วยอยู่ในอันดับที่ 1 ตรงกันคือ ครูใจดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (**ฝันของเด็กไทย, 2534**)

3) กระบวนการศึกษา (School Process)

สถาบันนานาชาติ เพื่อการวางแผนการศึกษาขององค์การยูเนสโก (IIEP, 1992/93) ได้เสนอตัวแปรด้าน

กระบวนการเน้นที่พฤติกรรมในห้องเรียนของครูและนักเรียน การสอบถามความคิดเห็นเรื่องโรงเรียนคุณภาพของผู้เข้าร่วมประชุม สัมมนาโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประมาณ 2,000 คน ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องการบริหารจัดการว่า คุณภาพของการบริหารจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดการด้านกายภาพ การพัฒนาครู ในเรื่องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งขึ้นกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบของ **โรงเรียนในฝัน** (คณะกรรมการการหารูปแบบโรงเรียนที่ดี, 2537 หน้า 19) ที่เสนอไว้ อาทิเช่น นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมทั้งปวง การจัดเวลาเรียนทฤษฎีและปฏิบัติ 50 % ทำประโยชน์ต่อสังคมและออกกำลังกายหรือใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 50% ฯลฯ

นอกจากนี้มีการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับผู้บริหาร ในประเด็นที่ผู้บริหารต้องจัดสภาพความพร้อมของโรงเรียนเพื่อลงมือพัฒนา ต้องมียุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน ต้องสร้างสิ่งจูงใจให้เกิดความพอใจในการทำงาน (กรมวิชาการ, **ผู้บริหาร..ผู้นำการพัฒนาการเรียนการสอน**, 2539) ผู้บริหารจะต้องเป็นนักบริหารและนักวิชาการที่มีประสิทธิภาพ (คำมูล แพงสวัสดิ์, **โรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต** ปริญญาโท, 2539 หน้า 109)

4) ผลผลิต / ผลลัพธ์ (School Output/Outcome หรือ School Product)

ผลผลิตในประเด็นคุณภาพของการพัฒนาการศึกษาที่เสนอโดยสถาบันนานาชาติ เพื่อการวางแผนการศึกษาของ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์การยูเนสโก (IIEP 1992/93) เป็นผลผลิตในระยะสั้น ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งวิชาการและไม่ใช่วิชาการ (Cognitive & Non - Cognitive) ทักษะ เจตคติ และเป็นผลผลิตในระยะยาว ได้แก่ บุคลิกภาพ การเรียนต่อ การมีงานทำ / การประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นตัวแปรเดียวกับที่ยูเนสโกกำหนดไว้

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าประชุม สัมมนาโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประมาณ 2,000 คน (เอกสารอัดสำเนา, 2545) ในเรื่องโรงเรียนคุณภาพ ได้ผลว่า คุณภาพนักเรียน ได้แก่ 1) มีสุขภาพดี (สุขภาพกาย คือ แข็งแรง ปลอดภัย เสพติด สุขภาพจิตดี คือ ภูมิใจ เชื้อมนั่น ยอมรับตนเองและผู้อื่น) 2) แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (มีทักษะ เช่น ในการดำรงชีวิต ภาษา (อังกฤษ ไทย คอมพิวเตอร์) มีความสามารถ เช่น คิดและใช้เหตุผลแก้ปัญหา) 3) มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์) 4) มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อผู้อื่น)

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ได้ศึกษาแนวการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข (2539, หน้า 12 - 18) โดยมีนิยามว่า **เป็นคนดี** หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจ และพฤติกรรมของควมมีวินัย (19 พฤติกรรมบ่งชี้) และค่านิยมประชาธิปไตย (10 พฤติกรรมบ่งชี้) **เป็นคนเก่ง** หมายถึง เก่งในเรื่องการเรียนรู้ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

(8 พฤติกรรมบ่งชี้) เรียนรู้ที่จะทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยทักษะการจัดการ (4 พฤติกรรมบ่งชี้) และการเข้าใจผู้อื่น (3 พฤติกรรม บ่งชี้) **สุขภาพ** หมายถึง ภาวะที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (10 พฤติกรรมบ่งชี้) **สุขใจ** หมายถึง สุขภาพจิตดี (10 พฤติกรรมบ่งชี้) คุณลักษณะดี เก่ง มีสุข ที่กรมวิชาการวิเคราะห์ และผลจากการสำรวจความคิดเห็น โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเรื่องคุณภาพนักเรียนมีความสอดคล้องกันในประเด็นสุขภาพดี (กาย) สุขภาพจิตดี แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัย (ควบคุมตนเอง รับผิดชอบ)

จากการศึกษาลักษณะของโรงเรียนที่ดี 44 แห่ง จากโรงเรียนของประเทศนิวซีแลนด์จำนวน 2,800 โรงเรียน เพื่อพิจารณาลักษณะรวมอธิบายความเป็นโรงเรียนที่ดี พบว่ามิติการมองโรงเรียนที่ดีจะครอบคลุมประเด็นวิธีการจัดการศึกษาของโรงเรียน และผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน และเนื่องจากโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมีหน้าที่จัดการศึกษาสนองความต้องการของชุมชนที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนดังนั้น ความแตกต่างของความเป็นโรงเรียนที่ดี จะขึ้นกับความสามารถจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ดีแตกต่างกันเพียงใด และด้านใด

องค์กำหนดความเป็น โรงเรียนคุณภาพ

1. องค์ประกอบหลัก

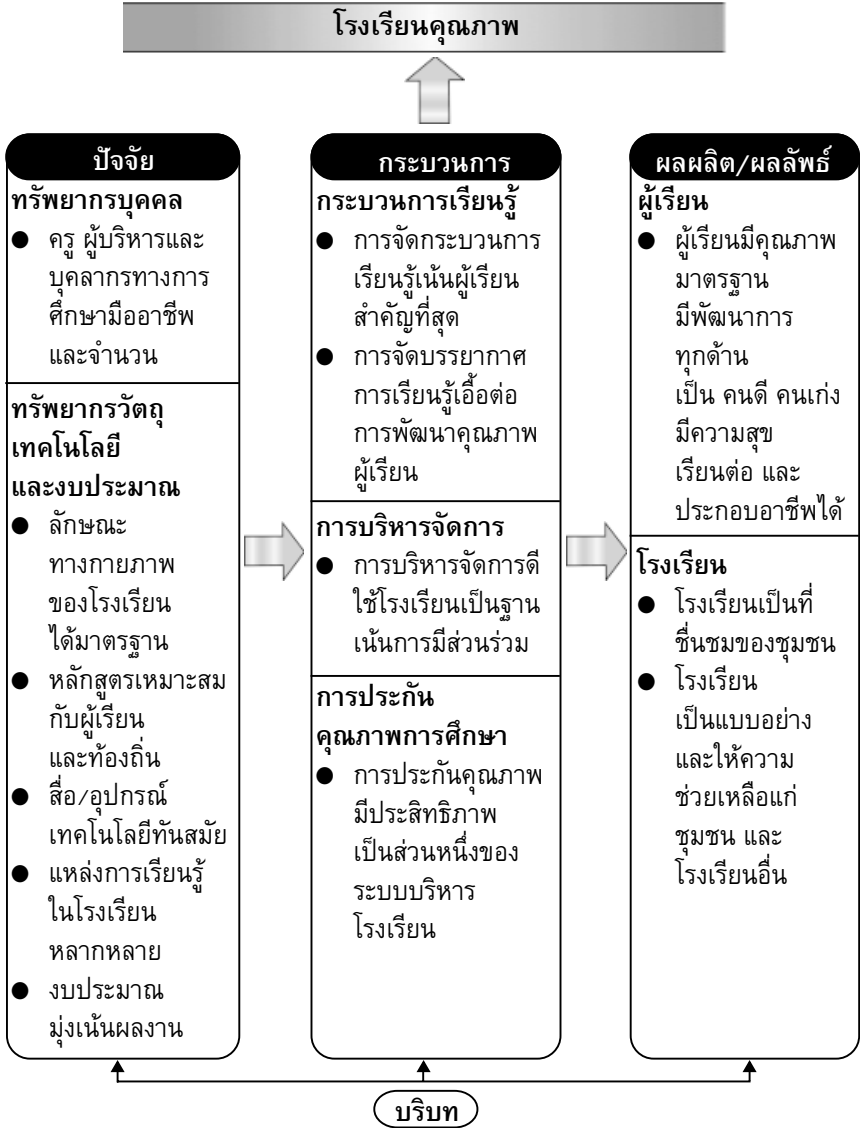
จากผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมา สามารถกำหนดองค์ประกอบความเป็นโรงเรียนคุณภาพตามกรอบแนวคิดในมิติองค์ประกอบเชิงระบบ จำนวน 14 องค์ประกอบดังนี้

มิติแนวคิด “โรงเรียนคุณภาพ”

- 1) สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ
- 2) ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ และจำนวนเพียงพอ
- 3) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน
- 4) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
- 5) สื่อ / อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย

- 6) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย
- 7) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน
- 8) การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
- 9) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 10) การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม
- 11) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน
- 12) ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้
- 13) โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน
- 14) โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น

แผนภาพแสดงองค์กำหนดความเป็น “โรงเรียนคุณภาพ”

สภาพแวดล้อม

- สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

2 ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัด

แนวคิดโรงเรียนคุณภาพได้กำหนดองค์ประกอบหลักของความเป็นโรงเรียนคุณภาพซึ่งเป็นสภาพความสำเร็จที่พึงประสงค์ของโรงเรียน จำนวน 14 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้งกันตามแนวคิดเชิงระบบ (CIPP Model) ตามแผนภาพแสดงองค์กำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพดังกล่าวแล้ว และจากผลการวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศเกี่ยวกับองค์ประกอบดังกล่าว กำหนดเป็นปัจจัยหลักความสำเร็จ (Critical Success Factors : CSFs) ซึ่งเป็นเป้าหมายความสำเร็จสำคัญของแต่ละองค์ประกอบที่โรงเรียนจะต้องทำให้สำเร็จเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ จำนวนรวม 38 ปัจจัยหลักความสำเร็จ รวมทั้งกำหนดดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) ของแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จ เพื่อให้โรงเรียนทราบถึงวิธีการในการวัดความสำเร็จของแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จรวม 61 ดัชนีชี้วัด และใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

องค์ประกอบโรงเรียนคุณภาพทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อความเป็นโรงเรียนคุณภาพเท่าเทียมกัน แต่ปัจจัยหลักความสำเร็จในแต่ละองค์ประกอบอาจกำหนดความสำคัญ (น้ำหนัก) แตกต่างกันได้ขึ้นอยู่กับจุดเน้นของแต่ละโรงเรียน รายละเอียดขององค์ประกอบ ปัจจัยหลักความสำเร็จและดัชนีชี้วัดสามารถจัดลำดับการนำเสนอองค์ประกอบโดยให้ความสำคัญกับผลผลิตและผลลัพธ์ของโรงเรียน ดังนี้

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดขององค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>สภาพแวดล้อม</p> <p>1 สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ</p>	<p>1. ที่ตั้งเหมาะสม การคมนาคมสะดวกปลอดภัย แหล่งอบายมุขและปลอดภัยจากมลภาวะ</p> <p>2. ชุมชนร่วมมือ ชุมชนโดยรวมเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์อันดี ให้การสนับสนุน และร่วมมือกับโรงเรียน</p> <p>3. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน หลากหลาย มีแหล่งการเรียนรู้ แหล่งวิทยากร รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น หลากหลาย เอื้อต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน</p>	<p>1.1 ค่าเฉลี่ยจำนวนเวลาในการเดินทางมาเรียนของนักเรียน</p> <p>1.2 จำนวนแหล่งอบายมุขบริเวณรอบโรงเรียน</p> <p>1.3 ระดับมลภาวะตามเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อม</p> <p>2.1 จำนวนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่ชุมชนให้การสนับสนุน เพื่อการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>2.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ</p> <p>3.1 จำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน</p> <p>3.2 จำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้ที่โรงเรียน นำมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>3.3 ค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนที่ใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน</p>

ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดขององค์ประกอบด้านปัจจัย นำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>ทรัพยากรบุคคล</p> <p>2 ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและจำนวนเพียงพอ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 2. ครูประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู 3. ครูได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ 4. ครูครบตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีภาระงานเหมาะสม 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 ร้อยละของครูที่ปฏิบัติงานได้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 2.1 ร้อยละของครูที่ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูจนถือเป็นแบบอย่างได้ 3.1 ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการของครู 3.2 ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ 4.1 อัตราส่วนของครูต่อนักเรียน 4.2 ร้อยละของครูที่สอนตรงตามสาขาวิชาที่มีความถนัด 4.3 ค่าเฉลี่ยคาบการสอนต่อสัปดาห์

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และงบประมาณ</p> <p>3 ลักษณะทาง กายภาพของ โรงเรียนได้ มาตรฐาน</p>	<p>5. ครูมีขวัญ และ กำลังใจในการ ประกอบวิชาชีพครู</p> <p>6. ผู้บริหารสามารถ พัฒนางานได้ตาม มาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>7. ผู้บริหารประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยา บรรณวิชาชีพ</p> <p>1. พื้นที่โรงเรียน เหมาะสม</p> <p>2. โครงสร้างพื้นฐาน เหมาะสม ต่อ ประโยชน์ใช้สอย</p>	<p>5.1 ร้อยละของครูที่มีขวัญ และ กำลังใจในการทำงาน</p> <p>6.1 คุณภาพของผลการปฏิบัติ งานที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพ ของผู้บริหาร</p> <p>7.1 การประพฤติ ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพจนถึง เป็นแบบอย่างได้ของ ผู้บริหาร</p> <p>1.1 ความเพียงพอ และเหมาะสม ของพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด ของโรงเรียน</p> <p>2.1 อัตราส่วนของหน่วยของ น้ำดื่ม น้ำใช้ต่อนักเรียน</p> <p>2.2 มีระบบไฟฟ้าที่สมบูรณ์</p> <p>2.3 อัตราส่วนของนักเรียนต่อ หน่วยของห้องน้ำ ห้องส้วม</p> <p>2.4 ระดับความสะอาด ก สบาย ปลอดภัยของถนน และ ทางเดิน</p>

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>4 หลักสูตรเหมาะสมกับ ผู้เรียนและท้องถิ่น</p> <p>5 สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทันสมัย</p>	<p>3. อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการเหมาะสม</p> <p>4. พื้นที่ สำหรับจัดกิจกรรมกีฬา และการพักผ่อนเหมาะสม</p> <p>1. หลักสูตรของสถานศึกษา สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น</p> <p>1. สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการบริหารจัดการ เหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอ</p>	<p>3.1 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อพื้นที่ อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการ</p> <p>4.1 ความเพียงพอ และเหมาะสมของพื้นที่จัดกิจกรรมกีฬา และการพักผ่อน</p> <p>1.1 จำนวนรายวิชาครบตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1.2 ร้อยละของรายวิชาที่นำสาระท้องถิ่นเข้าบูรณาการ</p> <p>1.3 จำนวนรายวิชาที่ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ</p> <p>1.1 ความเพียงพอ เหมาะสม และทันสมัยของสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการบริหารจัดการ อัตราส่วนนักเรียนต่อหน่วยของคอมพิวเตอร์ที่ใช้แต่ละครั้ง</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>6 แหล่งการเรียนรู้ ในโรงเรียนหลากหลาย</p>	<p>1. มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน</p> <p>2. มีศูนย์วัฒนธรรมชุมชนในโรงเรียนสำหรับเผยแพร่และสะท้อนวิถีชีวิตของท้องถิ่น</p> <p>3. มีแหล่งการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายไว้บริการแก่ผู้เรียน และชุมชน</p>	<p>1.1 จำนวนหนังสือต่อนักเรียน</p> <p>1.2 ร้อยละของนักเรียนที่ใช้ห้องสมุดต่อภาคเรียน</p> <p>2.1 ประเภทของวัฒนธรรมที่จัดบริการในศูนย์วัฒนธรรม</p> <p>2.2 ร้อยละของนักเรียนที่ใช้บริการศูนย์วัฒนธรรมต่อภาคเรียน</p> <p>3.1 จำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศที่จัดบริการในโรงเรียน</p> <p>3.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของการใช้แหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท</p>
<p>7 งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน</p>	<p>1. มีการจัดงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles</p> <p>1) การวางแผนงบประมาณ</p> <p>2) การคำนวณต้นทุนผลผลิต</p>	<p>1.1 การจัดงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles ที่สำเร็จตามเป้าหมาย</p>

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
	3) การจัดระบบ การจัดซื้อจัดจ้าง 4) การบริหารทาง การเงิน และ ควบคุมงบประมาณ 5) การบริหาร สินทรัพย์ 6) การรายงานทาง การเงินและผล การดำเนินงาน 7) การตรวจสอบ ภายใน	

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

**ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดขององค์ประกอบ
ด้านกระบวนการ**

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>กระบวนการเรียนรู้</p> <p>8 การจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล การเรียนรู้ 2. ผู้เรียนคิดเอง และปฏิบัติจริง 3. ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ 4. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมวิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล การเรียนรู้ 2.1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนที่คิดกิจกรรมเอง และปฏิบัติเอง 3.1 ร้อยละของครูที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน 3.2 ร้อยละของครูที่มีพฤติกรรมการสอนเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 4.1 ร้อยละของผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>9 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p>	<p>1. อาคารสถานที่ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>2. ผู้เรียนมีวัฒนธรรมการเรียนรู้</p>	<p>1.1 ระดับความสำเร็จของการจัดกิจกรรม 5 ส</p> <p>1.2 จำนวนแหล่งวิชาการ มุมกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>2.1 จำนวนชมรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>2.2 ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชมรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p>
<p>การบริหารจัดการ</p> <p>10 การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม</p>	<p>1. บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นให้โรงเรียนได้บริหารจัดการด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระ เน้นการมีส่วนร่วม</p> <p>2. บริหารจัดการด้วยหลัก ธรรมาภิบาล ยึดระเบียบกฎหมาย คุณธรรม ความโปร่งใสการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า</p>	<p>1.1 จำนวนกิจกรรมการบริหารจัดการที่เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วม</p> <p>2.1 ร้อยละของกิจกรรมการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>การประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>11 การประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน</p>	<p>1. มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในที่ชัดเจน ครบวงจร ปฏิบัติได้</p> <p>2. มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก</p>	<p>1.1 มีระบบ และแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>1.2 มีการดำเนินการตามระบบ และแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน</p> <p>2.1 มีการประเมินตนเอง และการจัดทำรายงาน</p>

**ปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดขององค์ประกอบ
 ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์**

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>ผู้เรียน</p> <p>12 ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้</p>	<p>1. ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร และสถานศึกษา กำหนด</p> <p>☞ คนดี มีคุณธรรม จริยธรรม รักที่จะเรียนรู้ มีวินัยในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ รับผิดชอบในการกระทำของตนเอง</p> <p>☞ คนเก่ง มีวิสัยทัศน์ ทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสาร รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ</p>	<p>1.1 ร้อยละของผู้เรียนที่เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
	<p>๑. คนมีความสุข มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีบุคลิกภาพดี</p> <p>2. ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ได้ตามศักยภาพ</p> <p>3. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่หลักสูตรและสถานศึกษากำหนด</p> <p>4. คุณภาพของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม</p>	<p>2.1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีพัฒนาการตามวัย</p> <p>3.1 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่หลักสูตรและสถานศึกษากำหนด</p> <p>4.1 ร้อยละของผู้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และประกอบอาชีพ</p> <p>4.2 ร้อยละของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลในชุมชนที่พึงพอใจ และยอมรับคุณภาพผู้เรียน</p>

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ดัชนีชี้วัด
<p>โรงเรียน</p> <p>13 โรงเรียนเป็นที่ ชื่นชม ของชุมชน</p> <p>14 โรงเรียนเป็นแบบ อย่าง และให้ความ ช่วยเหลือแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่น</p>	<p>1. ชุมชนพึงพอใจ และ ศรัทธา ต่อการ จัดการศึกษาของ โรงเรียน</p> <p>1. โรงเรียนเป็นแบบ อย่างที่ดีแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่นใน การพัฒนา</p> <p>2. ครู และบุคลากร ในโรงเรียนร่วม กิจกรรมชุมชน บริการชุมชน และ สนับสนุน ส่งเสริม กิจกรรมชุมชน</p> <p>3. ครู และบุคลากรใน โรงเรียน ให้การ ส่งเสริม และ สนับสนุนโรงเรียน อื่นพัฒนาการจัด การศึกษา</p>	<p>1.1 ร้อยละของผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชนที่พึงพอใจ ต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียน</p> <p>1.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนที่ ให้ความร่วมมือต่อกิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียน</p> <p>1.1 จำนวนกิจกรรมที่เป็นแบบ อย่างให้ชุมชน และโรงเรียน อื่นนำไปปฏิบัติตาม</p> <p>2.1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของครู และบุคลากรในโรงเรียนที่ ร่วมกิจกรรมชุมชนและ สนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรม ชุมชน</p> <p>3.1 ร้อยละของครู และบุคลากร ในโรงเรียนที่ให้การส่งเสริม และสนับสนุนโรงเรียนอื่น เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา</p>

การดำเนินงานพัฒนาโรงเรียน สู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

จากแนวความคิดของโรงเรียนคุณภาพที่ต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งหวังให้บังเกิดความเสมอภาคของการให้บริการการศึกษาแก่เด็กไทยทุกคน ให้มีความเท่าเทียมกันในคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน และลดความเหลื่อมล้ำในคุณภาพของผลผลิตซึ่งหมายถึงคุณภาพของผู้เรียน โรงเรียนคุณภาพตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นโรงเรียนที่ดี (Good Schools) ครอบคลุมองค์ประกอบด้านบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต / ผลลัพธ์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบเชิงระบบของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องสามารถอำนวยให้บังเกิดประโยชน์เกื้อหนุนการพัฒนาโรงเรียนได้ โดยแนวคิดดังกล่าว **ไม่มีเจตนาที่จะชี้ว่าโรงเรียนคุณภาพมีรูปแบบเดียว แต่มีเจตนาที่** ต้องการให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในองค์ประกอบ และปัจจัยหลักของความสำเร็จของการเป็นโรงเรียนคุณภาพเพื่อการดำเนินการกับองค์ประกอบ และปัจจัยหลักเหล่านั้น บนฐานของศักยภาพ ความพร้อม และความเป็นไปได้ในสภาพที่แตกต่างกันของโรงเรียนและชุมชน เพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพในอนาคต

การนำแนวคิดโรงเรียนคุณภาพสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และบังเกิดผลดีสูงสุดต่อการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนในภาพรวม การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จึงยึดหลักความสำคัญ 8 ประการ คือ **หลักความเสมอภาค** ให้โรงเรียนทุกโรงเรียนมีโอกาสดังเทียมในการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ **หลักการพัฒนาตามสภาพจริง** ให้โรงเรียนพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามศักยภาพ ความพร้อม และข้อมูลที่แท้จริงของโรงเรียน **หลักการพึ่งตนเอง** ให้โรงเรียนพัฒนาโดยการพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด ในบริบทความร่วมมือ สนับสนุนอย่างเหมาะสมจากส่วนกลางและพื้นที่ **หลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ** ให้โรงเรียนได้พัฒนาตนเองในทุกองค์ประกอบและดำเนินการภาพรวมของโรงเรียน **หลักยุทธศาสตร์** ให้โรงเรียนได้ใช้ศักยภาพสูงสุดและวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนา **หลักความหลากหลาย** เปิดโอกาสให้โรงเรียนสร้างความเป็นโรงเรียนคุณภาพได้ตามจุดแข็งของแต่ละโรงเรียนที่แตกต่างกัน และด้วยวิธีการที่หลากหลาย **หลักการมีส่วนร่วม** เน้นให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสในการร่วมพัฒนาโรงเรียน และ**หลักความต่อเนื่อง** ให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาและยกระดับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนให้เป็น “โรงเรียนคุณภาพ” มีแนวทางการพัฒนาครอบคลุม บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ที่เป็นกรอบของการดำเนินงานในภาพรวมดังต่อไปนี้

1 แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่ต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับความเสมอภาคทางการศึกษา โดยกำหนดรูปแบบจากผลการวิเคราะห์เชิงระบบ (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 14 องค์ประกอบ จำแนกเป็นองค์ประกอบด้านผลผลิต / ผลลัพธ์ 3 องค์ประกอบ ด้านกระบวนการ 4 องค์ประกอบ ด้านปัจจัย 6 องค์ประกอบ และด้านบริบท 1 องค์ประกอบ

จากการกำหนดกรอบแนวคิด และกำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพตามการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงระบบจากผลการศึกษาวิจัย และได้รูปแบบของโรงเรียนคุณภาพที่มีมิติแนวคิดประกอบด้วย 14 องค์ประกอบดังได้กล่าวมาแล้ว รูปแบบจากการวิเคราะห์เชิงระบบ (CIPP Model) เป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนโรงเรียนคุณภาพ โดยทุกหน่วยงานสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาตนเองตามองค์กำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพได้ดังนี้

1.1. กำหนดเป้าหมายของผลผลิต / ผลลัพธ์ ของโรงเรียนคุณภาพที่ต้องพัฒนาผู้เรียนและโรงเรียน คือ

1.1.1 ผู้เรียน มีคุณภาพ มาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ศึกษาต่อ และประกอบอาชีพได้

1.1.2 โรงเรียน เป็นที่ชื่นชมของชุมชน เป็นแบบอย่าง และให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นได้

1.2 ดำเนินการไปสู่เป้าหมาย โดยมีกระบวนการใน 3 เรื่อง

1.2.1 กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดและจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.2.2 การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม

1.2.3 การประกันคุณภาพการศึกษา มีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน

1.3 จัดการให้มีปัจจัย เพื่อความสำเร็จในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ปัจจัยหลัก 2 ปัจจัย ต่อไปนี้

1.3.1 ทรัพยากรบุคคล คือ ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพและจำนวนเพียงพอ

1.3.2 ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยีและงบประมาณ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น สื่อ/อุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย และงบประมาณมุ่งผลงาน

1.4 บริหารจัดการด้านบริบท ให้เอื้อต่อการดำเนินการสู่เป้าหมาย คือ สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนดี มีสังคม บรรยากาศสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

ในการบรรลุความสำเร็จตามแนวทางขององค์ประกอบเชิงระบบ หน่วยงานที่มีสถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ของ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

ดัชนีชี้วัดเฉพาะของตนเองตามกรอบปัจจัยหลักความสำเร็จ และ ดัชนีชี้วัดโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งเป็นเกณฑ์กลางที่ครอบคลุม องค์ประกอบทั้ง 14 องค์ประกอบ

โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จำเป็นต้องศึกษากรอบแนวคิด และดัชนีชี้วัด รวมทั้งต้อง ศึกษาเกณฑ์ของดัชนีชี้วัดเฉพาะสังกัดของตนเองเพื่อประเมินตนเอง ว่าเป็นโรงเรียนคุณภาพ ในองค์กำหนดความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ในบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต / ผลลัพธ์ใดบ้างแล้ว จะ ได้พัฒนาให้ถึงจุดสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ ทั้ง 14 องค์ประกอบ นั่นคือ โรงเรียนได้พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพตามมาตรฐานด้วย กระบวนการที่หลากหลายตามทรัพยากรและศักยภาพของตนเอง และเป็นไปอย่างต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องให้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ ยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งผู้บริหาร และครูผู้สอนต้องเป็น ผู้ดำเนินการร่วมกันอย่างกัลยาณมิตร และในทิศทางตามมิติแนวคิด ของโรงเรียนคุณภาพ และตามยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันจัดทำไว้ แต่การ ดำเนินการนี้จะไม่สำเร็จสมบูรณ์หรือมีปัญหาอุปสรรคได้ หากคณะ- กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน คณะผู้ปกครอง คณะศิษย์เก่า รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการ จัดการศึกษาของโรงเรียนไม่ได้รับรู้หรือเห็นชอบในการพัฒนาสู่ ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็น และความสำคัญที่โรงเรียนต้องประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจและกระตุ้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา โดยเฉพาะให้ทุกกลุ่มเป้าหมายตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองและสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนในชุมชนของตนได้เพื่อเยาวชนในชุมชนจะได้รับความเสมอภาคทางการศึกษาซึ่งเป็นยอดปรารถนาทั้งของชุมชน และประเทศที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาอื่น ๆ ของการจัดการศึกษาจนในที่สุดพลเมืองไทยมีคุณภาพทัดเทียมกัน และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ในช่วงเวลาของทศวรรษแห่งคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา คือ ภายใน พ.ศ. 2554

2. บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องมีวิธีการที่แต่ละระดับของหน่วยงานจะดำเนินการและปฏิบัติให้สอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานดังต่อไปนี้

2.1 ระดับกระทรวง / องค์กรหลัก

2.1.1 กำหนดกรอบแนวคิด องค์กรประกอบ ปัจจัยหลักความสำเร็จ ดัชนีชี้วัดและรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ

2.1.2 สร้างความเข้าใจกับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวง / องค์กรหลัก และเผยแพร่แนวคิดสู่ประชาชน

2.1.3 ส่งเสริม สนับสนุน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

2.1.4 ยกย่องโรงเรียนคุณภาพ

2.1.5 จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนคุณภาพระดับกระทรวง / องค์กรหลัก

2.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.2.1 กำหนดเกณฑ์ของดัชนีชี้วัด/และค่าน้ำหนัก ซึ่งอาจแตกต่างกันได้ตามสังกัดโรงเรียน แต่เป็นไปตามกรอบแนวคิดองค์ประกอบ ปัจจัยหลักความสำเร็จ ดัชนีชี้วัด และรูปแบบการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การประชุมชี้แจง สัมมนา จัดทำเอกสารเผยแพร่ และใช้สื่อต่าง ๆ

2.2.2 กำหนดแผนกลยุทธ์ และดำเนินการตามแผน

2.2.3 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาในการนำแผนไปปฏิบัติ

2.2.4 ส่งเสริม สนับสนุนให้เขตพื้นที่การศึกษาจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณภาพ

2.2.5 ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

2.2.6 ประเมินผลการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ

2.2.7 จัดกิจกรรมนำเสนอผลงาน (Show Case) ยกย่องเป็นโรงเรียนคุณภาพ เผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อเรียนรู้รูปแบบการพัฒนา และจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วม

2.2.8 ติดตามประเมินผลเป็นระยะเพื่อให้โรงเรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.2.9 รายงานกระทรวง / องค์กรหลัก และสาธารณชน รวมทั้งให้การยกย่องรับรองสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน ให้เขตพื้นที่การศึกษากำหนดมาตรการในการปรับปรุง

2.2.10 จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนคุณภาพ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ระดับโรงเรียน

2.3.1 เตรียมการและสร้างความเข้าใจ

2.3.2 ตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน

2.3.3 กำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนา

2.3.4 กำหนดแผนปฏิบัติการยกระดับ

2.3.5 ดำเนินการยกระดับสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

2.3.6 ประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

2.3.7 สร้างความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3. ขั้นตอนการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

เพื่อให้แนวคิดโรงเรียนคุณภาพบังเกิดผลตามหลักการที่กำหนด เปิดโอกาสให้ โรงเรียนทุกแห่งได้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพตามศักยภาพ สามารถทำหน้าที่ของโรงเรียนได้อย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและชื่นชมของ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

ชุมชนและสังคมทั่วไปการดำเนินการในระดับโรงเรียนย่อมแตกต่างกันไปมากน้อยตามศักยภาพ ความพร้อมและความเป็นไปได้ของโรงเรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามเพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จึงเสนอแนะขั้นตอนในการดำเนินการในระดับโรงเรียน 7 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นเตรียมการและสร้างความเข้าใจ
- 3.2 ขั้นตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน
- 3.3 ขั้นกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนา
- 3.4 ขั้นกำหนดแผนปฏิบัติการยกระดับ
- 3.5 ขั้นดำเนินการยกระดับสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ
- 3.6 ขั้นประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ
- 3.7 ขั้นสร้างความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.1 ขั้นเตรียมการและสร้างความเข้าใจ

เป็นขั้นของการเตรียมการ และสร้างความเข้าใจของโรงเรียน ก่อนเริ่มดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยดำเนินการเตรียมการ และสร้างความเข้าใจ ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหาร ผู้บริหารโรงเรียนต้องศึกษาแนวคิดโรงเรียนคุณภาพอย่างลึกซึ้ง สร้างความเชื่อมโยงกับแนวคิดการพัฒนาอื่นๆ ที่โรงเรียนกำลังดำเนินการโดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาแบบองค์รวม รับฟังความคิดเห็นเบื้องต้นของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ

สถานศึกษารวมทั้งพิจารณาตัดสินใจและประกาศนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.1.2 ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนได้ศึกษา และสร้างความเข้าใจในแนวคิดโรงเรียนคุณภาพ ตระหนักถึงความจำเป็นของการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ เปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนได้แสดงความคิดเห็น และสร้างค่านิยมร่วมในการพัฒนา

3.1.3 ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ผู้บริหารจะต้องจัดให้

มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ซึ่งอาจจัดตั้งในรูปคณะกรรมการหรือคณะทำงานหรือทั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบในการกำหนดแนวทาง ประสานการพัฒนา ตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการดำเนินการพัฒนา โรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งสร้างความเข้าใจและมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบมีการเตรียมการเพื่อดำเนินการพัฒนา

3.1.4 ข้อมูล ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการเตรียมข้อมูล

ในภาพรวมของโรงเรียน โดยเฉพาะข้อมูลตามดัชนีชี้วัด (Key Performance Indicators : KPI) ของโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งจัดให้มีการเตรียมการนำเสนอข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างเป็นรูปธรรม

สัมฤทธิ์ผลของการดำเนินการในขั้นของการเตรียมการ และสร้างความเข้าใจ คือผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักในความสำคัญ

จำเป็น ต้องการและมุ่งมั่นในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ รวมทั้งโรงเรียนมีผู้รับผิดชอบและมีข้อมูลพร้อมในการดำเนินการ

3.2 ชั้นตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน

การตรวจสอบสถานภาพเป็นการประเมินตนเองของโรงเรียนว่า อยู่ ณ จุดใดของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งมี 14 องค์ประกอบ โดยตรวจสอบว่าแต่ละองค์ประกอบ มีสถานภาพในระดับใด แล้วตรวจสอบว่าภาพรวมโรงเรียนอยู่ในระดับใดของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การรู้ระดับสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ จะทำให้โรงเรียนรู้ว่าจะเน้นยกระดับองค์ประกอบใดก่อน - หลัง ตามความพร้อมและสมรรถนะของตนเอง รวมทั้งรู้ว่าการบรรลุผลสำเร็จของปัจจัยหลักความสำเร็จจะต้องดำเนินการพัฒนาในปัจจัยใดบ้าง และ ก่อน - หลัง อย่างไร

ในการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียนเพื่อนำผลการตรวจสอบไปใช้การพัฒนาตนเองสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ จำเป็นต้องมีเครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล ซึ่งเอกสารนี้ได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก โดยเป็นเครื่องมือที่ประเมินตามองค์ประกอบปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดของโรงเรียนคุณภาพ แต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จจะกำหนดระดับผลการประเมินไว้ 3 ระดับเป็นไปตามที่ระบุไว้ในดัชนีชี้วัด โรงเรียนสามารถนำเกณฑ์ที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการพัฒนาเลื่อนระดับสถานภาพได้

ระดับผลการประเมินในเครื่องมือตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ ระดับ 1 ระดับ 2 และระดับ 3 ซึ่งนำมาซึ่งระดับสถานภาพของตนเองว่าอยู่ ณ จุดใดของการระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ด้วยการพิจารณาจากเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับสถานภาพ	ระดับ
การเป็นโรงเรียนคุณภาพ	ผลการประเมิน
สูง (เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.00)	3
ปานกลาง (เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49)	2
ต่ำ (เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49)	1

การตรวจสอบสถานภาพโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่การเป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องเริ่มตรวจสอบแต่ละองค์ประกอบ ให้ครบทั้ง 14 องค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ว่าอยู่ในระดับใด (สูง ปานกลาง ต่ำ) โดยใช้เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำเสนอไว้ในภาคผนวกดังกล่าวมาแล้ว นั่นคือเมื่อตรวจสอบแต่ละองค์ประกอบแล้วโรงเรียนจะรู้สถานภาพของตนเองว่าแต่ละองค์ประกอบมีระดับสถานภาพสูง ปานกลาง หรือต่ำ การพิจารณาผลการตรวจสอบทั้ง 14 องค์ประกอบจะนำไปสู่การรู้สถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพของตนเอง

การดำเนินการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียนมี 2 ขั้นตอน คือ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

3.2.1 ตรวจสอบสถานภาพตนเองในแต่ละองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.2.2 สรุปการตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

สำหรับการตรวจสอบตามข้อ 3.2.1 โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ 2 ทางเลือกคือ

ทางเลือกที่ 1 ตรวจสอบโดยกำหนดให้ทุกปัจจัยหลักความสำเร็จมีความสำคัญเท่ากัน คือ ไม่กำหนดน้ำหนักของปัจจัยหลักความสำเร็จ ถ้าโรงเรียนเลือกแนวทางนี้ โรงเรียนจะดำเนินการยกระดับคุณภาพโดยให้ความสำคัญของแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จเท่ากัน และเลือกยกระดับตามความพร้อมของตนเอง

ทางเลือกที่ 2 ตรวจสอบโดยกำหนดให้แต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จมีความสำคัญไม่เท่ากัน ด้วยการกำหนดน้ำหนักความสำคัญตามที่กรมต้นสังกัดหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด ทางเลือกนี้ใช้ได้กับองค์ประกอบที่มีมากกว่า 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ การให้ความสำคัญไม่เท่ากันนี้เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ยกระดับคุณภาพว่าควรยกระดับปัจจัยหลักความสำเร็จใดก่อน - หลังตามค่าน้ำหนักที่กำหนด

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบสถานภาพ ถ้าองค์ประกอบใดมี 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ มีดัชนีชี้วัดมากกว่า 1 ตัวให้ตรวจสอบ 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ และคำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของดัชนีชี้วัด แล้วสรุปผลการประเมินเป็น

ระดับสถานภาพองค์ประกอบ ถ้าองค์ประกอบใดมีตั้งแต่ 2 ปัจจัยหลักความสำเร็จขึ้นไป ให้ดำเนินการตรวจสอบทุกปัจจัยหลักความสำเร็จ และคำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของปัจจัยหลักความสำเร็จ แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ ได้ผลการประเมินเป็นระดับสถานภาพองค์ประกอบนั้น ๆ เมื่อได้ระดับสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบแล้ว ให้สรุปผลการตรวจสอบทั้ง 14 องค์ประกอบเป็นสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.2.1 ตรวจสอบสถานภาพตนเองในแต่ละองค์ประกอบของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ขั้นตอนนี้โรงเรียนต้องตรวจสอบที่ละองค์ประกอบจนครบ 14 องค์ประกอบ ดังนี้

1) แต่ละองค์ประกอบ ให้ตรวจสอบปัจจัยหลักความสำเร็จขององค์ประกอบนั้น ๆ ที่ละปัจจัยหลักความสำเร็จ เครื่องมือและวิธีเก็บรวบรวมได้เสนอไว้ในภาคผนวก โดยทุกปัจจัยหลักความสำเร็จได้กำหนดระดับผลการประเมิน (ระดับ 1 2 และระดับ 3) และเครื่องมือ / วิธีเก็บรวบรวมกำกับไว้ด้วย

2) ถ้าองค์ประกอบมีปัจจัยหลักความสำเร็จ 1 ปัจจัย และมีดัชนีชี้วัดมากกว่า 1 ตัว ให้คำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของดัชนีชี้วัด ผลที่ได้คือระดับสถานภาพองค์ประกอบ ดังแสดงในตัวอย่างที่ 1 ถ้าองค์ประกอบใดมีปัจจัยหลักความสำเร็จมากกว่า 1 ปัจจัย ต้องคำนวณหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของปัจจัยหลักความสำเร็จ เพื่อนำผลมาเป็นระดับสถานภาพองค์ประกอบ

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

โดยมีทางเลือกปฏิบัติ 2 ทาง คือ ทางเลือกที่ 1 ไม่กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ ดังแสดงในตัวอย่างที่ 2 ทางเลือกที่ 2 กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ ดังแสดงในตัวอย่างที่ 3

ตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงการตรวจสอบสถานภาพโรงเรียนในแต่ละองค์ประกอบที่มีจำนวนปัจจัยหลักความสำเร็จ และดัชนีชี้วัดต่าง ๆ กัน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 การตรวจสอบสถานภาพองค์ประกอบที่มี 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ 2 ดัชนีชี้วัด

องค์ประกอบ	โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน (หน้า 28)
ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ชุมชนพึงพอใจและศรัทธาต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ดัชนีชี้วัด	<ol style="list-style-type: none"> ร้อยละของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่ให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	แบบสำรวจ (ดูวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคผนวก หน้า 73)
ผลการประเมิน	<p>ดัชนีชี้วัดที่ 1 ความพึงพอใจ ได้ผลการประเมินร้อยละ 74 อยู่ในระดับ 2</p> <p>ดัชนีชี้วัดที่ 2 ความร่วมมือ ได้ผลการประเมินร้อยละ 45 อยู่ในระดับ 2</p> <p>ค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมิน 2.00 (ได้จาก 2+2)</p> <p>ปัจจัยหลักความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง</p>
ระดับสถานภาพองค์ประกอบ	ปานกลาง

จากตัวอย่างที่ 1 ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับสถานภาพองค์ประกอบที่มี 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ แสดงให้เห็นว่าผลการประเมิน คือ ระดับสถานภาพขององค์ประกอบโดยไม่ต้องหาค่าเฉลี่ยของปัจจัยหลักความสำเร็จ และไม่จำเป็นต้องกำหนดน้ำหนักของปัจจัยหลักความสำเร็จ

➤ ตัวอย่างการตรวจสอบสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบตามทางเลือกที่ 1 คือ แต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากันหรือไม่กำหนดค่าน้ำหนัก

ตัวอย่างที่ 2 องค์ประกอบที่มี 3 ปัจจัยหลักความสำเร็จ 6 ดัชนีชี้วัด (ไม่กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ)

องค์ประกอบ โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น (หน้า 28)

ปัจจัยหลักความสำเร็จ

1. โรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่นในการพัฒนา (มี 1 ดัชนีชี้วัด คือ 1.1)
2. ครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกิจกรรมชุมชน บริการชุมชน และสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมชุมชน (มี 1 ดัชนีชี้วัด คือ 2.1)
3. ครูและบุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่นพัฒนาการจัดการศึกษา (มี 1 ดัชนีชี้วัด คือ 3.1)

ดัชนีชี้วัด

- 1.1 จำนวนกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้ชุมชนและโรงเรียนอื่นนำไปปฏิบัติตาม
- 2.1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมกิจกรรมชุมชนและสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมชุมชน
- 3.1 ร้อยละของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่น เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสำรวจ (คู่มือเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคผนวก หน้า 75 - 76)

ผลการประเมิน

<u>ปัจจัยหลัก</u>	<u>ผลการประเมิน</u>	<u>ระดับ</u>	<u>ระดับสภาพของ</u>
<u>ความสำเร็จ</u>		<u>ผลการประเมิน</u>	<u>ปัจจัยหลักความสำเร็จ</u>
ที่ 1	กิจกรรมที่เป็นแบบอย่าง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 12	2	ปานกลาง
ที่ 2	ร่วมบริการและสนับสนุน กิจกรรมชุมชน ร้อยละ 22	3	สูง
ที่ 3	ส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนอื่น ร้อยละ 16	2	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคือ 2.33 (ได้จาก $\frac{2+3+2}{4}$)			

ระดับสถานภาพองค์ประกอบ ปานกลาง

จากตัวอย่างที่ 2 องค์ประกอบใดที่มีมากกว่า 1 ปัจจัยหลักความสำเร็จ ให้ดำเนินการตรวจสอบตามตัวอย่างที่ 2 โดยกำหนดระดับสถานภาพองค์ประกอบด้วยการหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของปัจจัยหลักความสำเร็จ แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้เป็นระดับสถานภาพองค์ประกอบ (กรณีนี้ไม่ต้องหาค่าเฉลี่ยระดับผลการประเมินของดัชนีชี้วัดเพราะแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จมี 1 ดัชนีชี้วัด)

➢ **ตัวอย่าง** การตรวจสอบสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบตามทางเลือกที่ 2 คือ แต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จมี

ความสำคัญไม่เท่ากัน ทำให้ต้องกำหนดค่าน้ำหนักซึ่งกำหนดตาม
 กรมต้นสังกัดหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเอง

ในที่นี้กำหนดค่าน้ำหนักรวมเป็นร้อยละคือ 100
 หรือกำหนดค่าน้ำหนักรวมเป็นสัดส่วนคือ 10 ตัวอย่างที่ 3 จะ
 แสดงการตรวจสอบสถานภาพขององค์ประกอบที่มีการกำหนดค่า
 น้ำหนักซึ่งสถานศึกษาจะกำหนดเองหรือกำหนดตามกรมต้นสังกัด
 ก็ได้ ค่าน้ำหนักที่แสดงในตัวอย่างจึงเป็นค่าน้ำหนักสมมุติ

**ตัวอย่างที่ 3 องค์ประกอบที่มี 4 ปัจจัยหลัก
 ความสำเร็จ 6 ดัชนีชี้วัด (กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ)**

องค์ประกอบ ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน (หน้า 19)

ปัจจัยหลักความสำเร็จ

1. พื้นที่โรงเรียนเหมาะสม (มี 1 ดัชนีชี้วัด คือ 1.1)
2. โครงสร้างพื้นฐานเหมาะสมต่อประโยชน์ใช้สอย (มี 4
 ดัชนีชี้วัด คือ 2.1 2.2 2.3 และ 2.4)
3. อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ
 ห้องบริการเหมาะสม (มี 1 ดัชนีชี้วัดคือ3.1)
4. พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและการพักผ่อนเหมาะสม
 (มี 1 ดัชนีชี้วัด คือ 4.1)

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

ดัชนีชี้วัด 1.1 ความเพียงพอ และเหมาะสมของพื้นที่ใช้สอยของโรงเรียน
 2.1 ความสะอาด และเพียงพอของน้ำดื่ม น้ำใช้
 2.2 มีระบบไฟฟ้าที่สมบูรณ์
 2.3 ความสะอาด และเพียงพอของห้องน้ำ ห้องส้วม
 2.4 ความสะดวก สบาย ปลอดภัยของถนน และทางเดิน
 3.1 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อพื้นที่อาคารเรียน อาคารประกอบ
 ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการ
 4.1 ความเพียงพอ และเหมาะสมของพื้นที่จัดกิจกรรมกีฬา และการพักผ่อน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสำรวจ (คู่มือเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคผนวก
 หน้า 103 - 109)

ผลการประเมิน

ปัจจัยหลัก	ผลการประเมิน ดัชนีชี้วัด	ค่าน้ำหนัก	ปัจจัยหลักความสำเร็จ		
			ระดับผล การประเมิน	ระดับสภาพ	ผลคูณของค่าน้ำหนัก กับระดับผลการประเมิน
ความสำเร็จ	ที่ 1	2	1	ต่ำ	2
	ที่ 2	2	1.25 (ได้จาก $\frac{2+1+1+1}{4}$)	ต่ำ	2.50
	ที่ 2.1 → ระดับ 2				
	ที่ 2.2 → ระดับ 1				
	ที่ 2.3 → ระดับ 1				
	ที่ 2.4 → ระดับ 1				
	ที่ 3	3	2	ปานกลาง	6
	ที่ 4	3	1	ต่ำ	3
				รวม	<u>13.50</u>

ค่าเฉลี่ยของระดับสถานภาพ คำนวณจากผลบวกของผลคูณระหว่าง ค่าน้ำหนักกับ
 ระดับผลการประเมินหารด้วยผลรวมของน้ำหนัก (ในที่นี้คือ 10) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าเฉลี่ย} &= \frac{(2 \times 1 = 2) + (2 \times 1.25 = 2.50) + (3 \times 2 = 6) + (3 \times 1 = 3)}{10} \\ &= \frac{13.50}{10} = 1.35 \end{aligned}$$

ระดับสถานภาพขององค์ประกอบ ต่ำ

สรุป โรงเรียนดำเนินการตรวจสอบสถานภาพให้รู้ระดับสถานภาพในทุกองค์ประกอบดังแสดงในตัวอย่างที่ 1 และ 2 (ไม่กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ) หรือดังแสดงในตัวอย่างที่ 3 (กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ) ทั้งนี้จากการรู้ระดับสถานภาพขององค์ประกอบ โรงเรียนจะรู้ระดับสถานภาพของแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จด้วย

ตัวอย่างเช่น โรงเรียนดำเนินการตรวจสอบสถานภาพตนเอง ทำให้รู้สถานภาพของแต่ละองค์ประกอบความเป็นโรงเรียนคุณภาพ รวม 14 องค์ประกอบ ดังนี้ (สรุปจากการตรวจสอบสถานภาพโดยไม่กำหนดค่าน้ำหนักปัจจัยหลักความสำเร็จ)

องค์ประกอบที่	จำนวนปัจจัยหลัก ความสำเร็จ	ค่าเฉลี่ย		ระดับ สถานภาพ
		ดัชนีชี้วัด	ผลการประเมิน	
1. (ผู้เรียนมีคุณภาพ)	4	5	2.60	สูง
2. (โรงเรียนเป็นที่ชื่นชม)	1	2	2.00(ตัวอย่างที่ 1)	ปานกลาง
3. (โรงเรียนเป็นแบบอย่าง)	3	3	2.33(ตัวอย่างที่ 2)	ปานกลาง
4. (การจัดกระบวนการเรียนรู้)	4	5	2.00	ปานกลาง
5. (การจัดบรรยากาศการเรียนรู้)	2	4	2.00	ปานกลาง
6. (การบริหารจัดการ)	2	2	1.00	ต่ำ
7. (การประกันคุณภาพ)	2	3	1.33	ต่ำ
8. (ทรัพยากรบุคคล)	7	10	2.00	ปานกลาง
9. (ลักษณะทางกายภาพ)	4	7	1.29	ต่ำ
10.(หลักสูตร)	1	3	2.33	ปานกลาง
11.(สื่อ ฯลฯ)	1	2	2.00	ปานกลาง
12.(แหล่งการเรียนรู้)	3	6	2.67	สูง
13.(งบประมาณ)	1	1	2.00	ปานกลาง
14.(สภาพแวดล้อม)	3	8	2.63	สูง

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

จากสรุปผลการตรวจสอบ 14 องค์ประกอบของความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนตรวจสอบสถานภาพแล้ว สรุปได้ดังนี้

➢ องค์ประกอบที่โรงเรียนมีสถานภาพในระดับสูง มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 12 และองค์ประกอบที่ 14

➢ องค์ประกอบที่โรงเรียนมีสถานภาพระดับปานกลาง มี 8 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 2 3 4 5 8 10 11 และองค์ประกอบที่ 13

➢ องค์ประกอบ ที่โรงเรียนมีสถานภาพในระดับต่ำ มี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 6 7 และองค์ประกอบที่ 9

ผลจากการตรวจสอบสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบจะนำไปสู่การกำหนดระดับสถานภาพของโรงเรียนคุณภาพ

3.2.2 สรุปการตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การตรวจสอบสถานภาพของการเป็นโรงเรียนคุณภาพต้องดำเนินการตามข้อ 3.2.1 คือ ตรวจสอบสถานภาพของแต่ละองค์ประกอบ รวม 14 องค์ประกอบ สรุปผลการตรวจสอบได้ดังนี้

ระดับสถานภาพ	จำนวนระดับสถานภาพ	องค์ประกอบที่
สูง	3	1 12 14
ปานกลาง	8	2 3 4 5 8 10 11 13
ต่ำ	3	6 7 9

จากผลการตรวจสอบข้างต้น โรงเรียนมีสถานภาพความเป็นโรงเรียนคุณภาพในระดับปานกลาง กล่าวคือ มี 8 องค์ประกอบมีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพปานกลาง 3 องค์ประกอบมีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพสูง และอีก 3 องค์ประกอบมีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพต่ำ

สรุป การพิจารณาว่าโรงเรียนมีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพในระดับใด (สูง ปานกลาง ต่ำ) ให้พิจารณาจากความถี่สูงสุดในระดับนั้น บางกรณีมีความถี่สูงสุดเห็นชัดเจน บางกรณีไม่ชัดเจน เช่น มีองค์ประกอบในระดับสูง 4 องค์ประกอบ ในระดับปานกลาง 5 องค์ประกอบ ในระดับต่ำ 5 องค์ประกอบ กรณีเช่นนี้มีผลสรุปไม่ชัดเจนจึงมีแนวโน้มว่ามีสถานภาพในระดับต่ำ ดังนั้นผลการตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพอาจจะชัดเจนจนกำหนดได้หรือเป็นเพียงแนวโน้มซึ่งในการยกระดับการเป็นโรงเรียนคุณภาพจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ระดับสถานภาพประกอบกัน

แนวทางที่ควรพิจารณากำหนดระยะเวลาของการยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพ คือ

- มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับสูง ควรใช้เวลาพัฒนาไม่เกิน 1 ปี
- มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับปานกลาง ควรใช้เวลาพัฒนาไม่เกิน 3 ปี
- มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับต่ำ ควรใช้เวลาพัฒนาไม่เกิน 5 ปี

3.3 ขั้นกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนา

เป้าประสงค์ หมายถึงจุดหมายปลายทาง (Goal) ความสำเร็จของการพัฒนาและระดับความสำเร็จอันเป็นเป้าหมาย (Target) ของการพัฒนา การกำหนดเป้าประสงค์ของการพัฒนาจึงเป็นการกำหนดจุดหมาย วัตถุประสงค์ และระดับความสำเร็จที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาร่วมกันการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีสภาพความสำเร็จที่พึงประสงค์ของโรงเรียนคุณภาพ (ทุกองค์ประกอบ) เป็นจุดหมายของการพัฒนา มีปัจจัยหลักความสำเร็จ (CSFs) ซึ่งเป็นความสำเร็จที่ต้องทำให้บรรลุในแต่ละองค์ประกอบ และเป็นวัตถุประสงค์ของการพัฒนา และมีดัชนีชี้วัดเป็นสิ่งบ่งบอกความสำเร็จ การกำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในภาพรวมว่าจะ เป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้อย่างไร จะเน้นพัฒนาองค์ประกอบใดก่อน - หลัง เมื่อใด และจะกำหนดระดับ

ความสำเร็จในแต่ละปัจจัยหลักความสำเร็จตามดัชนีชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาแต่ละองค์ประกอบในระดับใด

ทั้งนี้ การกำหนดเป้าประสงค์ของการเป็นโรงเรียนคุณภาพ ต้องอาศัยข้อมูลการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียนตาม 3.2 รวมทั้งเงื่อนไขเวลาการพัฒนาโรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยโรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ และเห็นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับก่อน - หลัง ตามสภาพความพร้อมของโรงเรียน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โรงเรียนตรวจสอบและได้ผลว่าตนเองมีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับปานกลาง โดยมี 8 องค์ประกอบ (2 3 4 5 8 10 11 และ 13) อยู่ในระดับปานกลาง 3 องค์ประกอบ (1 12 และ 14) อยู่ในระดับสูง และอีก 3 องค์ประกอบ (6 7 และ 9) อยู่ในระดับต่ำโรงเรียนกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาเพื่อยกระดับเป็นโรงเรียนคุณภาพเป็น 3 ปี ดังนี้

ปีที่ 1 ดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเน้นยกระดับองค์ประกอบที่มีสถานภาพระดับต่ำ ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 6 7 และ 9 ให้มีสถานภาพระดับปานกลาง

ปีที่ 2 ดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเน้นยกระดับองค์ประกอบที่ 6 7 และ 9 ต่อจากปีที่ 1 ให้มีสถานภาพระดับสูงทุกองค์ประกอบ รวมทั้งยกระดับองค์ประกอบที่มีสถานภาพระดับปานกลางอีก 4 องค์ประกอบให้มีสถานภาพระดับสูงได้แก่องค์ประกอบที่ 2 3 4 5 8 10 11 และ 13

ปีที่ 3 ดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบให้มีสถานภาพระดับสูง เพื่อเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ดังนั้น ทุกปีโรงเรียนจะต้องดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเห็นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพภายในเวลาที่กำหนด

3.4 **ขั้นกำหนดแผนปฏิบัติการยกระดับ**

การจัดทำแผนปฏิบัติการยกระดับโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มุ่งให้โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพความพร้อม และความเป็นไปได้ในบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ในวิธีการที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ โดยอาจกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาโรงเรียนที่ดำเนินการตามปกติ หรือแยกเป็นแผนพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพต่างหาก ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจของโรงเรียน โดยมีแนวดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 ศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบ โรงเรียนศึกษาและวิเคราะห์ องค์ประกอบ 14 องค์ประกอบ และปัจจัยหลักความสำเร็จของโรงเรียนคุณภาพ แล้วนำผลการศึกษา วิเคราะห์ ผลการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียน ตลอดจนเป้าประสงค์ของการพัฒนาโรงเรียนมาพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์

3.4.2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา โรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ 6 ด้าน ซึ่งเป็นกลุ่มขององค์ประกอบด้านปัจจัย กระบวนการ และบริบท ประกอบด้วย

3.4.2.1 การพัฒนาบุคลากร

3.4.2.2 การจัดการทรัพยากร เทคโนโลยีและงบประมาณ

3.4.2.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้

3.4.2.4 การประกันคุณภาพการศึกษา

3.4.2.5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร

จัดการ

3.4.2.6 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของ

โรงเรียน

การเน้นยุทธศาสตร์ด้านใดก่อน - หลัง ในช่วงปีใดให้เป็นไปตามผลการตรวจสอบสถานภาพความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ที่ได้ดำเนินการมาแล้วข้างต้น โดยมีกลยุทธ์การดำเนินการในแต่ละยุทธศาสตร์ กล่าวคือ

3.4.2.1 การพัฒนาบุคลากร มีวัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดทำให้มีจำนวนเพียงพอ เหมาะสมกับภารกิจของโรงเรียน โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

2) เสริมสร้างคุณธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3) กำหนดความรับผิดชอบ และภาระงานที่เหมาะสมเป็นธรรม

4) จัดสวัสดิการและกิจกรรมสร้างเสริมขวัญกำลังใจของบุคลากร

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

5) จัดตั้งกองทุนพัฒนาบุคลากรและส่งเสริมการพัฒนาด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

6) จัดหา/จัดสรรครูให้มีเพียงพอและเป็นไปตามอัตราส่วนครูต่อนักเรียนที่กำหนด

7) กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เน้นคุณภาพผู้เรียน

8) กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ ความศรัทธา ความชื่นชม และการเป็นแบบอย่างแก่ชุมชน และโรงเรียนอื่น

3.4.2.2 การจัดการทรัพยากร เทคโนโลยี และงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน พัฒนาสาระหลักสูตรโรงเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดซื้อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้หลากหลาย และจัดงบประมาณด้วยระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting : PBB) โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1) ปรับปรุงบริเวณพื้นที่โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การพักผ่อนและการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการต่าง ๆ

2) จัดโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมต่อประโยชน์ใช้สอย ทั้งอาคารและสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน

3) จัดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและเหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน (จากการตรวจสอบสถานภาพโรงเรียน)

4) จัดหา พัฒนา ปรับปรุงสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการใช้งาน

5) ออกแบบการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้เข้าไปแสวงหาความรู้

6) ปรับระบบการบริหารงบประมาณให้เป็นระบบงบประมาณมุ่งเน้นผลงานพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ด้านงบประมาณของโรงเรียน

7) ระดมทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรอื่นในชุมชนเพื่อการศึกษาด้วยรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

3.4.2.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด และจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1) เสริมสร้างความรู้และทักษะการจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดให้กับครูทุกคนในโรงเรียน

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการโรงเรียนให้มีความเข้าใจตรงกันและสนับสนุนแนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการ

4) พัฒนาอาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียนให้มีความร่มรื่น สวยงาม และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมชมรมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

6) จัดเครือข่ายแหล่งเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

3.4.2.4 การประกันคุณภาพการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นให้มีการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) จัดระบบการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบ

คุณภาพ และประเมินคุณภาพตามขั้นตอนของการประกันคุณภาพทางการศึกษา

- 3) เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก
- 4) จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SSR & SAR)
- 5) รายงานและประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียน

3.4.2.5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร

จัดการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถระดมทรัพยากรในชุมชนทั้งทรัพยากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรอื่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา รวมทั้งการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกรูปแบบโดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการ ดังนี้

- 1) บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 2) เพิ่มบทบาทคณะกรรมการโรงเรียนให้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบผลที่เกิดจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น
- 3) จัดระบบเครือข่ายแหล่งเรียนรู้และการเทียบโอนผลการเรียน

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

4) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร
จัดการ

5) บริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

3.4.2.6 การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของ

โรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมบริเวณรอบโรงเรียนมีบรรยากาศและสิ่งแวดลอมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น ความร่วมมือของชุมชน การปลอดจากมลภาวะและแหล่งอบายมุข และมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหลากหลาย โดยกำหนดกลยุทธ์ดำเนินการดังนี้

1) จัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์และร่วมงาน
ประเพณีท้องถิ่น

2) จัดเครือข่ายความร่วมมือชุมชนเพื่อ
ป้องกันปัญหาอบายมุขและมลภาวะ

3) จัดจราจรอาสาเพื่อความปลอดภัยจากการ
จราจรของนักเรียน

4) จัดหน่วยเฝ้าระวังการมั่วสุมของนักเรียน
โดยชุมชนอาสา

5) จัดค่ายเยาวชนเสริมสร้างคุณธรรมและ
จริยธรรม โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและองค์กรชุมชน

3.4.3 จัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์

โรงเรียนจัดลำดับความสำคัญของกลยุทธ์ตาม

สถานภาพของโรงเรียนและความต้องการ จำเป็นเร่งด่วนที่โรงเรียนจะต้องได้รับการพัฒนา (ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง)

3.4.4 วิเคราะห์เป้าประสงค์ของการพัฒนา และกำหนดเป้าหมายรายปี

โรงเรียนวิเคราะห์เป้าประสงค์ของการพัฒนา และนำมากำหนดเป้าหมายรายปีตามสถานภาพของโรงเรียน และความต้องการที่จะยกระดับในแต่ละองค์ประกอบโดยพิจารณาความเป็นไปได้ของการดำเนินงานทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.5 กำหนดแนวทางดำเนินการยกระดับ

โรงเรียนกำหนดแนวทางดำเนินการยกระดับ (แผนงาน /งาน/โครงการ และดัชนีชี้วัดความสำเร็จ) โดยพิจารณาจากผลการตรวจสอบสถานภาพของโรงเรียนในขั้นตอนที่ 3.2 ซึ่งมีแนวพิจารณา ดังนี้

3.2.5.1 โรงเรียนที่มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับสูง ควรดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ภายใน 1 ปี และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.2.5.2 โรงเรียนที่มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับปานกลาง ควรดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเน้นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ภายใน 3 ปี และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

3.2.5.3 โรงเรียนที่มีลักษณะความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ระดับต่ำ ควรดำเนินการพัฒนาทุกองค์ประกอบ และเน้นองค์ประกอบที่โรงเรียนต้องการยกระดับเพื่อให้เป็นโรงเรียนคุณภาพภายใน 5 ปี และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การจัดทำแผนต้องให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดทำตั้งแต่ต้นเพื่อจะได้รับรู้ และเข้าใจ ตลอดจนเห็นความสำคัญ ยอมรับและดำเนินการตามแผนด้วยจิตสำนึกของตนเอง

3.5 ขั้นตอนการยกระดับสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การยกระดับโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 ประชาสัมพันธ์

โรงเรียนประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการเพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบภารกิจที่โรงเรียนจะดำเนินการ มีความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (วิธีคิด วิธีทำงาน และวิธีบริหารจัดการ) ของตนเอง และมีส่วนร่วมในการดำเนินการยกระดับโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ

3.5.2 กำหนดกลไกและภารกิจ

โรงเรียนกำหนดองค์คณะบุคคลรับผิดชอบในการดำเนินการ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงาน โดยเน้นการระดมสรรพกำลัง และสร้างจิตสำนึกของการเป็นเจ้าของ กำหนด

พันธกิจที่ชัดเจน มอบหมายงานต่างๆให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโรงเรียนในระยะเวลาที่รวดเร็ว

3.5.3 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

โรงเรียนดำเนินการตามยุทธศาสตร์พัฒนาโรงเรียนคุณภาพ ทั้ง 6 ด้าน ครอบคลุมมิติองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ ทั้ง 14 องค์ประกอบ โดยดำเนินการตามสถานภาพของโรงเรียนและช่วงระยะเวลาที่โรงเรียนกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ รวมทั้งกระตุ้น และเสริมแรงให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

เงื่อนไขความสำเร็จของการยกระดับ

- ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (วิถีคิด วิถีการทำงาน และวิธีบริหารจัดการ) ของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
 - สร้างกลไกความรับผิดชอบที่ชัดเจน
 - สร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง
 - เรียนรู้ร่วมกัน ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมเรียนรู้ของบุคคล องค์กร และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
 - เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คณะกรรมการสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ศักยภาพ ร่วมคิดร่วมทำเต็มกำลังความสามารถ
 - จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสำเร็จ

3.6 ชั้นประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

การประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ มุ่งหวังให้นำผลการประเมินมาพัฒนา โรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพยิ่งขึ้น การประเมินชั้นนี้แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

3.6.1 โรงเรียนประเมินตนเอง เมื่อโรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาตามแนวทางในขั้นตอนที่ผ่านมาเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนจะต้องประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพแบบของตนเอง เพื่อทบทวนหรือตรวจสอบการพัฒนาที่ผ่านมาว่ามีการพัฒนาตามองค์ประกอบ และปัจจัยหลักความสำเร็จของความเป็นโรงเรียนคุณภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอาจเป็นเครื่องมือเดียวกันกับการประเมินตรวจสอบสถานภาพในช่วงแรกซึ่งอาจจะเป็นเครื่องมือมาตรฐานของกระทรวง ศักยภาพหรือของต้นสังกัดหรือโรงเรียนอาจจะพัฒนาเครื่องมือของโรงเรียนเอง

การประเมินตนเอง เป็นการประเมินภายในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทราบผลการพัฒนาของตนเอง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กำหนดเป้าหมายการพัฒนา และเตรียมการพัฒนาในปีต่อไป ซึ่งจะทำให้โรงเรียนพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย

- โรงเรียนที่มีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับสูงสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นโรงเรียนคุณภาพ ได้อย่างรวดเร็วภายใน 1 ปี ควรประเมินภาพรวมในปีที่ 1
- โรงเรียนที่มีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ระดับปานกลางอาจใช้เวลา 3 ปี จึงจะสามารถพัฒนาตนเองเป็นโรงเรียนคุณภาพ ควรประเมินภาพรวมในปีที่ 3

- โรงเรียนที่มีสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับต่ำ อาจจำเป็นต้องใช้เวลานานถึง 5 ปีในการพัฒนาตนเองเป็นโรงเรียนคุณภาพ ควรประเมินภาพรวมในปีที่ 5

อนึ่ง ตลอดช่วงเวลาของการพัฒนา โรงเรียนต้องประเมินภาพรวมของตนอย่างต่อเนื่องไปด้วยทุกปี เพื่อแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ทันการณ์

3.6.2 เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ประเมิน การประเมินในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ประกาศยกย่องโรงเรียนที่มีผลการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างเรียนรู้ (Show Case) โดยใช้เครื่องมือมาตรฐานที่กรมต้นสังกัด/เขตพื้นที่การศึกษา กำหนด และให้การช่วยเหลือโรงเรียนที่มีผลการพัฒนาน้อย หรือมีปัญหาต้องการความช่วยเหลือ ตลอดจนสนับสนุนให้โรงเรียนที่สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนมีผลสำเร็จเป็นที่ปรากฏได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ และรวบรวมข้อมูลผลการประเมินไว้เป็นฐานข้อมูล

3.6.3 กระทรวง/องค์กรหลักเป็นผู้ประเมิน การประเมินในขั้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อยกย่อง โรงเรียนที่สามารถพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณภาพ เป็นที่ปรากฏชัดเจน โดยกระทรวงอาจสุ่มประเมินโรงเรียนที่เขตพื้นที่การศึกษา เสนอทุกปี การประเมินในขั้นนี้ใช้เครื่องมือมาตรฐานที่กระทรวง/องค์กรหลักกำหนด และประกาศยกย่องเป็นโรงเรียนคุณภาพระดับกระทรวง/องค์กรหลัก

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนคุณภาพระดับกระทรวง/องค์กรหลัก และเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป

กระบวนการประเมิน เกณฑ์ เครื่องมือ และข้อมูล มีแนวคิดของการพิจารณา เพื่อให้เห็นพัฒนาการของโรงเรียนที่มีกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ใช้ข้อมูลสภาพจริง และประโยชน์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการประเมินจะสะท้อนให้โรงเรียน ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนรับทราบผลการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ ตามเจตนารมณ์

3.7 ชั้นสร้างความยั่งยืนในการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

ชั้นนี้เป็นขั้นท้ายของกระบวนการพัฒนา แต่มีใช้ขั้นสุดท้ายแล้วจบการพัฒนา เพราะขั้นนี้จะเป็นจุดเชื่อมสู่การพัฒนารอบใหม่หรือสู่การพัฒนาต่อเนื่องต่อไปได้อย่างเหมาะสมและในขั้นตอนนี้โรงเรียน ต้นสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะมีบทบาทเสริมกันและกันที่จะผดุงการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป กล่าวคือ

3.7.1 โรงเรียนประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ

โรงเรียนประเมินความเป็นโรงเรียนคุณภาพ แล้วนำผลการประเมินมาร่วมกันทบทวนสรุปจุดสำเร็จ จุดที่ต้องปรับปรุง แก้ไขและร่วมกับบุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องชื่นชมผลงานที่ได้ทำ นำประสบการณ์ผลงานสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นๆ หรือหน่วยงานอื่น ๆ และมีการกำหนดจุดเด่น จุดที่จะปรับปรุง แล้วกำหนดแผนผดุงพัฒนาที่จะดำเนินการต่อไป

3.7.2 เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ/

องค์กรหลักยกย่องและประกาศรับรอง เขตพื้นที่การศึกษา และ กระทรวงศึกษาธิการ/องค์กรหลักรวบรวมข้อมูลความสำเร็จ และ ผลงานการพัฒนาที่น่าชื่นชมแล้วจัดยกย่องประกาศรับรอง และอาจ จัดเวทีนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่น ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน เพื่อเปิดมิติการพัฒนาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและให้ ทุกฝ่ายได้รับทราบผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ซึ่งแต่ละระดับสามารถ ดำเนินกิจกรรมได้ตามความเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่

ทั้งนี้ กรมต้นสังกัดจะต้องรวบรวมข้อมูลทั้งความสำเร็จ และ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข กำหนดแนวทางการพัฒนา หรือสนับสนุน ต่อเนื่องให้เหมาะสม และหลากหลายลักษณะ สอดคล้องกับบริบท ของโรงเรียน เพื่อที่จะผดุงให้การพัฒนาโรงเรียนมีความต่อเนื่อง และยั่งยืนต่อไป

เมื่อทุกโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ/ องค์กรหลัก มีความตระหนักร่วมกันที่จะสร้างวัฒนธรรมพัฒนา ตนเองอย่างเป็นระบบ และสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมสนับสนุนเพื่อผดุง การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ย่อมเชื่อมั่นได้ว่าทุกโรงเรียนสามารถ พัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ และจะดำรงอยู่ต่อไปได้อย่าง ยั่งยืน พร้อมทั้งจะรับการประเมินภายนอก ตามมาตรา 49 แห่งพระ ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้มีการ ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการ ประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

เอกสารอ้างอิง

1. คำมูล แพงสวัสดิ์. **โรงเรียนมัธยมศึกษาในขนาดเล็ก**. ปรินญา
นิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2539.
2. วิชาการ, กรม. กองวิจัยทางการศึกษา. **การวางแผนพัฒนา
คุณภาพโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2539
3. วิชาการ, กรม. กองวิจัยทางการศึกษา. **ผู้บริหาร..ผู้นำ
การพัฒนา การเรียน การสอน** : กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา.
4. วิชาการ, กรม. กองวิจัยทางการศึกษา. **ฝันของเด็กไทย**.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
5. วิชาการ, กรม. กองวิจัยทางการศึกษา. **แนวการจัดกิจกรรม
เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข**, กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
6. ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
รัฐธรรมนูญ - ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.
7. ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
โรงเรียนในฝัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2537.
8. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. สวนดุสิตโพล. **“โรงเรียน และครู
ในฝันของนักเรียน”** 29 มิถุนายน 2543

9. อุทัย บุญประเสริฐ และ จิราภรณ์ จันทร์สุวัฒน์. รายงานการวิจัยเรื่อง การกิจโครงสร้าง และอัตรากำลังของสถานศึกษา ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (มปปพ.)
10. Aletta Grisay and Lars Mahlck. **The Quality of Education in Developing Countries: A Review of Some Research Studies and Policy Documents.** Paris: International Institute for Educational Planning's Prinshop, 1991.
11. Good New Zealand School. <http://www.ero.govt.nz/goodsch.htm>
12. IIEP, Annual Training Programme Document, Improving the Quality of Education; Specific Problems and Strategies, 1992/93.
13. Robson M. and Matthews R. **Quality in Education : Some Issues for Schools and Their Community.** Bangkok : Unesco Principal Regional Office for Asia and The Pacific, 1995.
14. UNESCO. **Issues and Methodologies in Educational Development.** Paris : IIEP's Printshop, 1991.
15. UNESCO. **Qualitative Aspects of Educational Planning** Paris : United Nations, 1991.
16. U.S Development of Education. Office of Educational Research and Improvement. "Monitoring School Quality; An Indicators Report" , **Statistical Analysis Report.** December, 2000.

ภาคผนวก

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการตรวจสอบสถานภาพการเป็นโรงเรียนคุณภาพ

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>ผู้เรียน</p> <p>① ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและประกอบอาชีพได้</p>	<p>1. ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรและสถานศึกษากำหนด</p>	<p>ระดับ 3 นักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป เป็นคนดี คนเก่งและมีมีความสุข</p> <p>ระดับ 2 นักเรียนร้อยละ 50-79 เป็นคนดี คนเก่ง และมีมีความสุข</p> <p>ระดับ 1 นักเรียนร้อยละ 49 ลงมา เป็นคนดี คนเก่ง และมีมีความสุข</p>	<p>นับจำนวนนักเรียนที่สอบผ่านทุกวิชา บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม และไม่เคยถูกลงโทษ (มีบันทึกเป็นหลักฐาน) และมีสุขภาพกายสุขภาพจิตดี (มีบันทึกเป็นหลักฐาน)</p>

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	2. ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมเต็มตามศักยภาพ	ระดับ 3 นักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปมีพัฒนาการตามวัย ระดับ 2 นักเรียนร้อยละ 50-79 มีพัฒนาการตามวัย ระดับ 1 นักเรียนร้อยละ 49 ลงมา มีพัฒนาการตามวัย	นับจำนวนนักเรียนที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่หลักสูตร และสถานศึกษากำหนด (รวมผู้ที่สอบซ่อมผ่านด้วย) และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมตามวัย (มีบันทึกเป็นหลักฐาน)
	3. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่หลักสูตร และสถานศึกษากำหนด	ระดับ 3 นักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป ที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่หลักสูตรและสถานศึกษากำหนด	นับจำนวนนักเรียนที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่หลักสูตร และสถานศึกษากำหนด (รวมผู้สอบซ่อมผ่านด้วย)

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 นักเรียนร้อยละ 50-79 ที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่หลักสูตรและสถานศึกษา กำหนด</p> <p>ระดับ 1 นักเรียนร้อยละ 49 ลงมาที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่หลักสูตรและสถานศึกษา กำหนด</p>	
	<p>4. คุณภาพของผู้เรียนเป็นที่ยอมรับของสังคม</p>	<p>ระดับ 3 ผู้จบการศึกษารายต่อ และประกอบอาชีพ ร้อยละ 95 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนผู้จบการศึกษาเรียนต่อ และประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละของผู้จบการศึกษาทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 ผู้จบการศึกษาเรียนต่อ และประกอบอาชีพ ร้อยละ 75 - 94</p> <p>ระดับ 1 ผู้จบการศึกษาเรียนต่อ และประกอบอาชีพ ร้อยละ 74 ลงมา</p>	
		<p>ระดับ 3 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลในชุมชน ร้อยละ 80 ขึ้นไปพึงพอใจและยอมรับคุณภาพผู้เรียน</p>	<p>แบบสำรวจความคิดเห็น / นับจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลในชุมชนที่พึงพอใจและยอมรับผู้เรียน</p>

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลในชุมชน ร้อยละ 50-79 พึงพอใจและยอมรับ คุณภาพผู้เรียน</p> <p>ระดับ 1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลในชุมชน ร้อยละ 49 ลงมา พึงพอใจและยอมรับ คุณภาพผู้เรียน</p>	

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
โรงเรียน ๒ โรงเรียนเป็น ที่ชื่นชมของ ชุมชน	1. ชุมชนพึงพอใจและ ศรัทธาต่อการจัดการ ศึกษารองโรงเรียน	ระดับ 3 ผู้ปกครองและบุคคล ในชุมชนร้อยละ 80 ขึ้นไป พึงพอใจต่อ การจัดการศึกษาของ โรงเรียน ระดับ 2 ผู้ปกครองและบุคคล ในชุมชนร้อยละ 50 - 79 พึงพอใจต่อการ จัดการศึกษาของ โรงเรียน ระดับ 1 ผู้ปกครองและบุคคล ในชุมชน ร้อยละ 49 ลงมา พึงพอใจต่อ การจัดการศึกษา ของโรงเรียน	แบบสำรวจความคิดเห็น/นับ จำนวนผู้ปกครองและบุคคลใน ชุมชนที่พึงพอใจต่อการจัดการ ศึกษาของโรงเรียน

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนร้อยละ 50 ขึ้นไปร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน</p> <p>ระดับ 2 ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนร้อยละ 40 - 49 ร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน</p> <p>ระดับ 1 ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชน ร้อยละ 39 ลงมา ร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน</p>	<p>นับจำนวนผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของกิจกรรมทั้งหมด</p> <p>หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยร้อยละได้จากการหาค่าร้อยละของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรม นำจำนวนกิจกรรม (ครั้ง)หารผลรวมร้อยละทั้งหมด</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>③ โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น</p>	<p>1. โรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่นในการพัฒนา</p>	<p>ระดับ 3 มีกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นหรือชุมชนนำไปปฏิบัติตามจำนวนมาก</p> <p>ระดับ 2 มีกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นและชุมชนนำไปปฏิบัติตามจำนวนพอสมควร</p> <p>ระดับ 1 มีกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้โรงเรียนอื่นและชุมชนนำไปปฏิบัติตามจำนวนน้อย</p>	<p>นับจำนวนกิจกรรมที่โรงเรียนอื่นหรือชุมชนนำไปปฏิบัติตาม</p>

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>2. ครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกิจกรรมชุมชน บริการชุมชน และสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมชุมชน</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกิจกรรมชุมชน บริการชุมชนและสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 20 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียน ร่วมกิจกรรมชุมชน บริการชุมชนและสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมชุมชน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 10-19</p>	<p>นับจำนวนครูและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกิจกรรมชุมชนส่งเสริมกิจกรรมชุมชนในทุกครั้งและทำเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ (ช่วยโรงเรียนอื่นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนของตน)</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักที่ควมสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงกิจกรรมชุมชน บริการชุมชนและสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมชุมชนค่าเฉลี่ยร้อยละ 9 ลงมา</p>	
	<p>3. ครู และบุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่น พัฒนาการจัดการศึกษา</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษา และนับจำนวนกิจกรรม (ช่วยโรงเรียนอื่นทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน)</p>	<p>นับจำนวนครูและบุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษา และนับจำนวนกิจกรรม (ช่วยโรงเรียนอื่นทั้งภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน)</p>

องค์ประกอบด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาร้อยละ 10-19</p> <p>ระดับ 1 จำนวนครู และบุคลากรในโรงเรียนให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนอื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาร้อยละ 9 ลงมา</p>	

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
กระบวนการเรียนรู้ (4) การจัดกระบวนการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด	1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล การเรียนรู้	ระดับ 3 จำนวนผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการกำหนด หมายกิจกรรม วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลของการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป	นับจำนวนผู้เรียนในแต่ละกิจกรรมหลักที่มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม วิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผล และทำเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ (นับจำนวนกิจกรรมหลัก เช่น กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด ฯลฯ และคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของกิจกรรม)
		ระดับ 2 จำนวนผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรม วิธีการเรียนรู้และวิธีการประเมินผลของการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 50-79	

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>2. ผู้เรียนคิดเองและปฏิบัติจริง</p>	<p>ระดับ 1 จำนวนผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมวิธีการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 49 ลงมา</p>	<p>นับจำนวนผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระที่คิดกิจกรรมและลงมือปฏิบัติเองและทำเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของกลุ่มสาระการเรียนรู้</p>
		<p>ระดับ 3 จำนวนผู้เรียนที่คิดกิจกรรมและปฏิบัติเอง ในแต่ละกลุ่มสาระมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนผู้เรียนที่คิด กิจกรรมและปฏิบัติ เองในแต่ละกลุ่มสาระ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนผู้เรียนที่คิด กิจกรรมและปฏิบัติ เองในแต่ละกลุ่มสาระ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 49 ลงมา</p>	
3. ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้ เรียนได้พัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ		<p>ระดับ 3 จำนวนครู ที่จัด กิจกรรมเห็นความ แตกต่างระหว่าง บุคคลร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนครูที่จัดกิจกรรมเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลและ ทำเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของครู ทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนครู ที่จัดกิจกรรมเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนครู ที่จัดกิจกรรมเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลร้อยละ 49 ลงมา</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนครู ที่มีพฤติกรรมการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนครูที่มีพฤติกรรมการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและทำเป็นค่าร้อยละของครูทั้งหมด (ดูจากพฤติกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนครู ที่มี พฤติกรรมการสอน เห็นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนครู ที่มี พฤติกรรมการสอน เห็นผู้เรียนเป็น สำคัญร้อยละ 49 ลงมา</p>	
	<p>4. ผู้ปกครองและชุมชนมี ส่วนร่วมในการจัดการ เรียนรู้</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนผู้ปกครอง หรือบุคคลในชุมชน มีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้ร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนผู้ปกครองและ บุคคลในชุมชนที่เป็นผู้จัดและ มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ (ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนที่มี ส่วนร่วมหมายถึงมีส่วนร่วมจัดการเรียน</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ร้อยละ 49 ลงมา</p>	<p>การสนทน ส่งเสริมและสัมภาษณ์เรื่องวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณ)</p>
<p>๕) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน</p>	<p>1. อาคารสถานที่ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียนถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้</p>	<p>ระดับ 3 ระดับความสำเร็จของการจัดกิจกรรม 5 ส. อยู่ในระดับดี</p>	<p>ตรวจสอบคุณภาพระดับความสำเร็จของ 5 ส.</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 ระดับความสำเร็จของการจัดกิจกรรม 5 ส. อยู่ในระดับปานกลาง</p> <p>ระดับ 1 ระดับความสำเร็จของการจัดกิจกรรม 5 ส. อยู่ในระดับต่ำ</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนแหล่งวิชาการ มุมกิจกรรมของโรงเรียนที่เชื่อมต่อ การเรียนรู้มีมาก และหลากหลาย</p> <p>ระดับ 2 จำนวนแหล่งวิชาการ มุมกิจกรรมของโรงเรียนที่เชื่อมต่อ การเรียนรู้มีค่อนข้างน้อย</p>	<p>นับจำนวนแหล่งวิชาการ มุมกิจกรรมตามห้องเรียน บริเวณทั่วไป ของโรงเรียน (ไม่รวมห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ)</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนแหล่งวิชาการ มุมกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีน้อย</p>	
	<p>2. ผู้เรียนมีวัฒนธรรมการเรียนรู้</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนชมรมและกิจกรรมมีจำนวนมากหลากหลายและเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน</p> <p>ระดับ 2 จำนวนชมรมและกิจกรรมมีจำนวนไม่มาก และไม่เพียงพอให้นักเรียนเลือกได้ตามความต้องการ</p>	<p>นับจำนวนชมรม และกิจกรรมเทียบกับความเพียงพอของนักเรียนทั้งหมด</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนชมรมและ กิจกรรมมีจำนวน น้อย ไม่เพียงพอ นักเรียนบางส่วนไม่ สามารถเลือก กิจกรรมได้ตาม ความต้องการ</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนนักเรียนเข้า ร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ย ร้อยละ 80 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนนักเรียนเข้า ร่วมกิจกรรม ค่าเฉลี่ย ร้อยละ 50-79</p>	<p>นับจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วม ชมรม และกิจกรรมคิดเป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละของกิจกรรม</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
การบริหารจัดการ ๖ การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม	1. บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นให้โรงเรียนได้บริหารจัดการด้วยตนเอง มีความเป็นอิสระเน้นการมีส่วนร่วม	ระดับ 1 จำนวนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมค่าเฉลี่ยร้อยละ 49 ลงมา ระดับ 3 จำนวนกิจกรรมที่ครูบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป	นับจำนวนกิจกรรมที่ครูบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนกิจกรรมที่ครูบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนกิจกรรมที่ครูบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ร้อยละ 49 ลงมา</p>	

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>2. บริหารจัดการด้วยหลัก ธรรมาภิบาล ยึดระเบียบ กฎหมายคุณธรรม ความ โปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบและ ความคุ้มค่า</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนกิจกรรมการ บริหารจัดการที่ สอดคล้องกับหลัก ธรรมาภิบาลที่ประสพ ความสำเร็จตามเป้า หมายร้อยละ 80 ขึ้น ไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนกิจกรรมการ บริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมา- ภิบาลที่ประสบความสำเร็จตาม ร้อยละ 50-79</p>	<p>นับจำนวนกิจกรรมการบริหาร จัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมา- ภิบาลที่ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายคิดเป็นร้อยละ</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>การประกันคุณภาพการศึกษา</p> <p>๗ การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน</p>	<p>1. มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ชัดเจนครบวงจร ปฏิบัติได้</p>	<p>ระดับ 1 จำนวนกิจกรรมการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายร้อยละ 49 ลงมา</p>	
		<p>ระดับ 3 มีระบบและแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนครบสมบูรณ์ทุกขั้นตอน</p>	<p>ตรวจสอบระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 มีระบบและแผนงาน การประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน ไม่ครบสมบูรณ์ทุก ขั้นตอน</p> <p>ระดับ 1 ไม่ มี ระบบ และ แผนงานการประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน</p>	
		<p>ระดับ 3 มีการดำเนินการตาม ระบบสมบูรณ์ในทุก ขั้นตอน</p> <p>ระดับ 2 มีการดำเนินการตาม ระบบสมบูรณ์แต่มี ความบกพร่องใน บางขั้นตอน</p>	<p>ตรวจหลักฐานการดำเนินการ ประกันคุณภาพของสถานศึกษา</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 มีการดำเนินการตามระบบแต่ไม่ครบทุกขั้นตอน</p>	
	<p>2. มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก</p>	<p>ระดับ 3 มีการประเมินตนเองและรายงานผลที่อยู่ในระดับที่มีความพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอก</p> <p>ระดับ 2 มีการประเมินตนเองและรายงานผลแต่ขาดความพร้อมที่จะรับการประเมินภายนอก</p>	<p>ตรวจสอบจากผลการประเมินภายนอกหรือความพร้อมจากวิธีการประเมินตนเองและรายงาน</p>

องค์ประกอบด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 มีการประเมินตนเอง และรายงานผลแต่มี ความบกพร่องใน หลายขั้นตอน</p>	

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
ทรัพยากรบุคคล ๘) ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ และจำนวนเพียงพอ	1. ครู มีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับ 3 จำนวนครูที่มีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ร้อยละ 80 ขึ้นไป ระดับ 2 จำนวนครูที่มีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ร้อยละ 50-79	นับจำนวนครูที่มีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูและคิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนครูที่มีความสามารถจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ร้อยละ 49 ลงมา</p>	
	<p>2. ครูประพติ ปฏิบัติตาม จรรยาบรรณวิชาชีพครู</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนครูที่ประพติ ปฏิบัติตามจรรยา-บรรณวิชาชีพครูจน ถือเป็นแบบอย่างได้ ร้อยละ 80 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนครูที่ประพติ ปฏิบัติตามจรรยา-บรรณวิชาชีพครูจน ถือเป็นแบบอย่างได้ ร้อยละ 50-79</p>	<p>นับจำนวนครูที่ประพติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูจนถือเป็นแบบอย่างได้ และคิดเป็น ร้อยละของครูทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็ว	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนครูที่ประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูจนถึงถือเป็นแบบอย่างได้ร้อยละ 49 ลงมา</p>	
<p>3. ครูได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ</p>		<p>ระดับ 3 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการร้อยละ 80 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการร้อยละ 50 - 79</p>	<p>นับจำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการ และคิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการร้อยละ 49 ลงมา</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนครูที่รับการพัฒนาคือ สอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ และคิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด</p>
		<p>ระดับ 2 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ร้อยละ 50-79</p>	

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนครูที่ได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ร้อยละ 49 ลงมา</p>	
	<p>4. ครูครบตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีภาระงานเหมาะสม</p>	<p>ระดับ 3 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ หรือต่ำกว่า</p> <p>ระดับ 2 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1 ต่อ 26-40</p> <p>ระดับ 1 อัตราส่วนครูต่อนักเรียนมากกว่า 1 ต่อ 40 ขึ้นไป</p>	<p>คิดอัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 จำนวนครูที่สอนตรงตามสาขาวิชา และความถนัด ร้อยละ 80 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนครูที่สอนตรงตามสาขาวิชาและความถนัด ร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนครูที่สอนตรงตามสาขาวิชา และความถนัด ร้อยละ 49 ลงมา</p>	<p>นับจำนวนครูที่สอนตรงตามสาขาวิชา และความถนัด เป็นร้อยละของครูทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 จำนวนคาบการสอนของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 18 คาบต่อสัปดาห์</p> <p>ระดับ 2 จำนวนคาบการสอนของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 19-22 คาบต่อสัปดาห์</p> <p>ระดับ 1 จำนวนคาบการสอนของครูมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 22 คาบต่อสัปดาห์ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนคาบการสอนของครูและหาค่าเฉลี่ยของครูทั้งหมดต่อสัปดาห์</p>
5. ครูมีขวัญและกำลังใจในการประกอบวิชาชีพครู		<p>ระดับ 3 จำนวนครูที่มีขวัญและกำลังใจในการทำงานร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนครูที่มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน และคิดเป็นร้อยละของครูทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนครูที่มีขวัญและกำลังใจในการทำงานร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนครูที่มีขวัญและกำลังใจในการทำงานร้อยละ 49 ลงมา</p>	
6. ผู้บริหารสามารถพัฒนา	งานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ	<p>ระดับ 3 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้คุณภาพงานสูง</p> <p>ระดับ 2 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้คุณภาพงานปานกลาง</p>	คุณภาพรวมของคุณภาพงานจากการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้คุณภาพงานต่ำ</p>	
	<p>7. ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>	<p>ระดับ 3 การประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพพจนนือเป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี</p> <p>ระดับ 2 การประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>	<p>คุณภาพของการประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยี และ งบประมาณ</p> <p>๑) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน</p>	<p>1. พื้นที่โรงเรียนเหมาะสม</p>	<p>ระดับ 1 การประพฤติ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความบกพร่อง</p> <p>ระดับ 3 พื้นที่โรงเรียนเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน</p>	<p>คุณภาพรวมของความเพียงพอ และเหมาะสมของพื้นที่ที่ใช้สอย</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 พื้นที่โรงเรียนค่อนข้างคับแคบ ไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน</p> <p>ระดับ 1 พื้นที่โรงเรียนไม่เพียงพอ คับแคบมาก</p>	
	<p>2. โครงสร้างพื้นฐานเหมาะสมต่อประโยชน์ใช้สอย</p>	<p>ระดับ 3 น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด และเพียงพอ</p> <p>ระดับ 2 น้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด และเพียงพอ บางฤดูกาล</p> <p>ระดับ 1 น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่สะอาด และไม่เพียงพอ</p>	<p>คุณภาพรวมของความสะดวก และเพียงพอของน้ำดื่ม น้ำใช้</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยหน้าเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 มีระบบไฟฟ้าที่สมบูรณ์ สามารถใช้สื่อบุคลากรไฟฟ้าได้ทุกชนิด</p> <p>ระดับ 2 มีระบบไฟฟ้าที่บกพร่อง ไม่สามารถใช้สื่อบุคลากรไฟฟ้าบางชนิดได้</p> <p>ระดับ 1 ไม่มีระบบไฟฟ้า</p>	<p>ดูความสมบูรณ์ของระบบไฟฟ้าที่ใช้กับสื่อบุคลากรไฟฟ้าใช้ในโรงเรียน</p>
		<p>ระดับ 3 ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด และเพียงพอ</p> <p>ระดับ 2 ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาด แต่ไม่เพียงพอ</p> <p>ระดับ 1 ห้องน้ำ ห้องส้วมไม่สะอาด และไม่เพียงพอ</p>	<p>ดูภาพรวมความสะอาด และความเพียงพอของห้องน้ำ ห้องส้วม</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 ความสะอาด สบายปลอดภัยของถนนและทางเดินอยู่ในระดับดีและปลอดภัย</p> <p>ระดับ 2 ความสะอาด สบายปลอดภัยของถนนและทางเดินอยู่ในระดับปานกลาง และมีความปลอดภัยค่อนข้างสูง</p> <p>ระดับ 1 ความสะอาด สบายปลอดภัยของถนนและทางเดินอยู่ในระดับไม่ดี และปลอดภัยต่ำ</p>	<p>คุณภาพ ความสะอาด สบายปลอดภัยของถนน และทางเดิน</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>3. อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการเหมาะสม</p>	<p>ระดับ 3 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่ออาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องบริการเพียงพอ และเหมาะสม</p> <p>ระดับ 2 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่ออาคารเรียนอาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเพียงพอ แต่คับแคบ</p>	<p>คัดอัตราส่วนของนักเรียนต่ออาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและห้องบริการต่างๆ มีความเพียงพอและเหมาะสม</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่ออาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและห้องบริการไม่เพียงพอ</p>	
	<p>4. พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬาและการเล่นกีฬาและการเล่นกีฬาเหมาะสม</p>	<p>ระดับ 3 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬา และการพักผ่อนเพียงพอเหมาะสม</p>	<p>ดูภาพรวมโดยเฉลี่ยของพื้นที่ที่ใช้จัดกิจกรรมกีฬาชนิดต่างๆ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีความเพียงพอ และเหมาะสม</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>10) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น</p>	<p>1. หลักสูตรของสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น</p>	<p>ระดับ 2 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมกีฬา และการ</p> <p>ระดับ 1 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่ออาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และห้องบริการไม่เพียงพอ</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนรายวิชาครบ 100% ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>นับจำนวนรายวิชาครบตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนรายวิชาที่ไม่ครบตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ขาดบางวิชา)</p> <p>ระดับ 1 จำนวนรายวิชาที่ไม่ครบตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ขาดหลายวิชา)</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนรายวิชาที่นำสาระท้องถิ่นมาบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>นับจำนวนรายวิชาที่นำสาระท้องถิ่นมาบูรณาการ และคิดเป็นร้อยละของวิชาทั้งหมด</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนรายวิชาที่นำสาระท้องถิ่น มาบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนรายวิชาที่นำสาระท้องถิ่น มาบูรณาการ คิดเป็นร้อยละ 49 ลงมา</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนรายวิชาที่ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำมาก</p> <p>ระดับ 2 จำนวนรายวิชาที่ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำปานกลาง</p>	<p>นับจำนวนรายวิชา และดูภาพรวมของวิชาที่ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำ</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนรายวิชาที่ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำน้อย</p>	
<p>๑๑) สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีทันสมัย</p>	<p>1. สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสม เพียงพอ</p>	<p>ระดับ 3 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารจัดการเหมาะสม และเพียงพอ</p> <p>ระดับ 2 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารจัดการไม่เหมาะสม และไม่เพียงพอ</p>	<p>คุณภาพของอัตราส่วนของอุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่อนักเรียน มีเหมาะสม เพียงพอ</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 อัตราส่วนเฉลี่ยของนักเรียนต่อสื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการบริหารจัดการยังขาดแคลนอีกมาก</p>	
		<p>ระดับ 3 อัตราส่วนคอมพิวเตอร์ต่อนักเรียน 1 ต่อ 1 ต่อการใช้แต่ละครั้ง</p> <p>ระดับ 2 อัตราส่วนคอมพิวเตอร์ต่อนักเรียน 1 ต่อ 2-3 ต่อการใช้แต่ละครั้ง</p>	<p>คิตอัตราส่วนของคอมพิวเตอร์กับจำนวนนักเรียนต่อการใช้แต่ละครั้ง</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		ระดับ 1 อัตราส่วนคอม- พิวเตอร์ต่อนักเรียน 1 ต่อกว่า 3 ต่อ การใช้แต่ละครั้ง	
12 แหล่งการเรียนรู้ ในโรงเรียน หลากหลาย	1. มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน	ระดับ 3 อัตราส่วนของนักเรียนต่อหนังสือในห้องสมุดเท่ากับ 1 ต่อ 10 เล่มขึ้นไป ระดับ 2 อัตราส่วนของนักเรียนต่อหนังสือในห้องสมุดเท่ากับ 5 ต่อ 9 เล่ม ระดับ 1 อัตราส่วนของนักเรียนต่อหนังสือในห้องสมุดเท่ากับ 4 เล่มลงมา	คัดอัตราส่วนของนักเรียนต่อหนังสือในห้องสมุด

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุดร้อยละ 80 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 ผู้เรียนเข้าใช้ห้องสมุดร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 ผู้เขียนเข้าใช้ห้องสมุดร้อยละ 49 ลงมา</p>	<p>นับจำนวนนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดติดเป็นร้อยละต่อภาคเรียน</p>
	<p>2. มีศูนย์พัฒนาธรรมชาติชุมชนในโรงเรียนสำหรับเผยแพร่และสะท้อนวิถีชีวิตของท้องถิ่น</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนศูนย์พัฒนา-ธรรมชาติชุมชนที่จัดบริการหลากหลายเพียงพอ</p> <p>ระดับ 2 จำนวนศูนย์พัฒนา-ธรรมชาติชุมชนที่จัดบริการมีน้อย ไม่เพียงพอ</p>	<p>นับจำนวนศูนย์พัฒนา-ธรรมชาติชุมชนที่มีหลากหลาย เพียงพอ</p>

Guidelines on the Best Practice for Quality Schools

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 จำนวนศูนย์พัฒนา- ธรรมชาติชุมชนที่จัด บริการมีน้อยมาก</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนนักเรียนที่ใช้ บริการศูนย์พัฒนา- ธรรมชาติร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>คัดร้อยละของนักเรียนที่ใช้ แต่ละศูนย์ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละในรอบปี</p>
		<p>ระดับ 2 จำนวนนักเรียนที่ใช้ บริการศูนย์พัฒนา- ธรรมชาติ ร้อยละ 50-79</p>	
		<p>ระดับ 1 จำนวนนักเรียนที่ใช้ บริการศูนย์พัฒนา- ธรรมชาติร้อยละ 49 ลงมา</p>	

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	<p>3. มีแหล่งการเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายให้บริการแก่ผู้เรียน และชุมชน</p>	<p>ระดับ 3 จำนวนแหล่งการเรียนรู้หลากหลายเพียงพอในการให้บริการแก่ผู้เรียนและชุมชน</p> <p>ระดับ 2 จำนวนแหล่งการเรียนรู้ไม่มากนักค่อนข้างจะไม่เพียงพอในการให้บริการแก่ผู้เรียนและชุมชน</p> <p>ระดับ 1 จำนวนแหล่งการเรียนรู้ไม่หลากหลายไม่เพียงพอในการให้บริการแก่ผู้เรียนและชุมชน</p>	<p>นับจำนวนแหล่งการเรียนรู้ที่เตรียมไว้บริการแก่ผู้เรียน และชุมชน มีความหลากหลายเพียงพอ</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 3 จำนวนผู้เรียน และชุมชนที่ใช้แหล่งการเรียนรู้ เฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป</p> <p>ระดับ 2 จำนวนผู้เรียน และชุมชนที่ใช้แหล่งการเรียนรู้ เฉลี่ยร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนผู้เรียน และชุมชนที่ใช้แหล่งการเรียนรู้ เฉลี่ยร้อยละ 49 ลงมา</p>	<p>คิตค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียน และชุมชนที่ใช้แหล่งการเรียนรู้ ต่างๆ ในรอบปี</p>

องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
<p>(13) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน</p>	<p>1. มีการจัดงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles</p> <p>1) การวางแผนงบประมาณ</p> <p>2) การคำนวณต้นทุนผลผลิต</p> <p>3) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>4) การบริหารทางการเงิน และควบคุมงบประมาณ</p> <p>5) การบริหารสินทรัพย์</p> <p>6) การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน</p> <p>7) การตรวจสอบภายใน</p>	<p>ระดับ 3 มีการจัดงบประมาณมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles ครบทุกขั้นตอน และทุกขั้นสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>ระดับ 2 มีการจัดงบประมาณมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles 4-6 ขั้นต้น และทุกขั้นต้นสำเร็จตามเป้าหมาย</p> <p>ระดับ 1 มีการจัดงบประมาณมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles 3 ขั้นต้น และทุกขั้นสำเร็จตามเป้าหมาย</p>	<p>นับจำนวนขั้นตอนที่ปฏิบัติตามการจัดงบประมาณ 7 Hurdles ที่สำเร็จตามเป้าหมาย</p>

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
สภาพแวดล้อม (14) สภาพแวดล้อม ภายนอกของ โรงเรียนดี มี สังคม บรรยา- กาศสิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยต่อ การจัดการ ศึกษาที่มี คุณภาพ	1. ที่ตั้งเหมาะสม การ คมนาคมสะดวก ปลอดภัย จากแหล่งอบายมุขและ ปลอดภัยจากมลภาวะ	ระดับ 3 ค่าเฉลี่ยจำนวนเวลา การเดินทางของ นักเรียนน้อย ระดับ 2 ค่าเฉลี่ยจำนวนเวลา การเดินทางของ นักเรียนปานกลาง ระดับ 1 ค่าเฉลี่ยจำนวนเวลา การเดินทางของ นักเรียนมาก	คัดค่าเฉลี่ยจำนวนเวลาเดิน ทางมาโรงเรียนของนักเรียน
		ระดับ 3 ไม่มีแหล่งอบายมุข บริเวณชุมชน ระดับ 2 มีแหล่งอบายมุข บริเวณชุมชนบ้าง	นับจำนวนแหล่งอบายมุข บริเวณชุมชน (อบายมุขอย่าง เดียวกันให้นับแยกตามจำนวน แหล่ง)

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 1 มีแหล่งอบายมุขบริเวณชุมชนมาก</p> <p>ระดับ 3 ระดับมลภาวะเป็นไปตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม</p> <p>ระดับ 2 ระดับมลภาวะสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมเล็กน้อย</p> <p>ระดับ 1 ระดับมลภาวะสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมมาก</p>	<p>วัดระดับมลภาวะทุกชนิด (น้ำ อากาศ ตามแหล่งน้ำ อากาศ ฯลฯ)</p>
<p>2. ชุมชนร่วมมือ ชุมชนโดยรวมเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์อันดีให้การสนับสนุน และร่วมมือกับโรงเรียน</p>		<p>ระดับ 3 ชุมชนให้ความช่วยเหลือ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาระดับสูง</p>	<p>ดูภาพรวมในการบริจาคเพื่อสนับสนุนเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษ</p>

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 ชุมชนให้ความช่วยเหลืองบประมาณวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาระดับปานกลาง</p> <p>ระดับ 1 ชุมชนให้ความช่วยเหลืองบประมาณวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาระดับต่ำ</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมการศึกษา ค่าเฉลี่ยร้อยละสูง</p>	<p>คิดค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้ปกครองบุคคลในชุมชนที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน</p>

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรม การศึกษา ค่าเฉลี่ย ร้อยละปานกลาง</p> <p>ระดับ 1 จำนวนผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชน ให้ความร่วมมือ สนับสนุนกิจกรรม การศึกษา ค่าเฉลี่ย ร้อยละต่ำ</p>	

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักที่ควมสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
	3. แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนหลากหลาย มีแหล่งการเรียนรู้ วิทยากร รวมทั้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น หลากหลาย เอื้อต่อการจัดการศึกษา	ระดับ 3 จำนวน/ประเภท แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีหลากหลาย ระดับ 2 จำนวน/ประเภท แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีไม่มากนัก ระดับ 1 จำนวน/ประเภท แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีน้อยมาก	นับจำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน
		ระดับ 3 จำนวน/ประเภท แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่โรงเรียนนำมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคิดเป็นร้อยละกับจำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน	นับจำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนที่โรงเรียนนำมาใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและคิดเป็นร้อยละกับจำนวน/ประเภทแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวน/ประเภท แหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชนที่โรงเรียนนำ มาใช้ในการจัดการ ศึกษาของโรงเรียน ร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวน/ประเภท แหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชนที่โรงเรียนนำ มาใช้ในการจัดการ ศึกษาของโรงเรียน ร้อยละ 49 ลงมา</p>	
		<p>ระดับ 3 จำนวนนักเรียนที่ใช้ แหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	<p>หาค่าเฉลี่ยร้อยละของผู้เรียนที่ใช้ แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนโดยคิด ค่าเฉลี่ยตามจำนวนแหล่งการเรียนรู้ที่นักเรียนใช้</p>

องค์ประกอบด้านบริบท

องค์ประกอบ	ปัจจัยหลักความสำเร็จ	ระดับผลการประเมิน	เครื่องมือ/วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
		<p>ระดับ 2 จำนวนนักเรียนที่ใช้ แหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 50-79</p> <p>ระดับ 1 จำนวนนักเรียนที่ใช้ แหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 49 ลงมา</p>	

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก วรเดช จันทรรศ เลขานุการสภาการศึกษา
ดร.อำรุง จันทวานิช รองเลขานุการสภาการศึกษา
ดร.นงราม เศรษฐวานิช ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
ดร.สุทศศรี วงษ์สมาน ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

ดร.อำรุง	จันทวานิช	ประธาน
นางสาวอรุณศรี	อนันตรศิริชัย	รองประธาน
นางสาวลัดดาวัลย์	สมิตะมาน	
นายไพรัช	ถิตย์ผาด	
นางสาวสมคิด	สกุลสถาปัตย์	
นายจรัญ	คำยัง	
นายไพบุลย์	แจ่มพงษ์	
นายสมศักดิ์	ดลประสิทธิ์	
นายไพรัช	สู่แสนสุข	
นางสาวรัตนา	แสงบัวเฟื่อน	
นางสาวบุญชอบ	ศรราชพันธ์	

คณะบรรณาธิการ

ดร.อำรุง	จันทวานิช	บรรณาธิการ
นายวีระ	พลอยครบุรี	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

คณะทำงานโครงการผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ

ดร.วรัญพร	แสงนภาพร	หัวหน้ากลุ่มการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ดร.จินตนา	ศักดิ์ภู่อรัมย์	นักวิชาการศึกษา 8 ว
นางสาวสุภาพร	โกเฮงกุล	นักวิชาการศึกษา 8 ว
นายวีระ	พลอยครบุรี	นักวิชาการศึกษา 8 ว
นางสาวน้องนุช	ดำเกิงสุรเดช	นักวิชาการศึกษา 5

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2547